levélbontó

A Pajtásban olvastuk

Lapunk 85/3. számában megjelent „A földesi uzsonna" című írás, melyben hírt adtunk egy kezdeményezésről az éhező afrikai gyerekek megsegítésére. Egy felnőtt olvasónk levelére már válaszoltunk a 85/9. számunk Margó rovatában. A cikk megjelenése után számos csapat jelezte, hogy valamilyen formában ők is szeretnének segítséget nyújtani. *Páll Erika úttörőtanács-titkár így ír a miskolci 2. sz. Általános Iskolából:*

„A földesi gyerekek kezdeményezése nagyon emberi. Mi is elgondolkodtunk azon, hogy amíg egy-két harapás után gyakran kidobjuk a szalámis zsemléket, vajas kifliket, más országokban vannak gyerekek, akik éheznek. Így mi, a Kossuth Lajos Úttörőcsapat tagjai elhatároztuk, hogy csatlakozunk a földesi úttörőkhöz. Nagy örömünkre a kisdobosok is úgy érezték, ők is tudnának segíteni. Csapatvezetőnk, Perjés Katalin tanárnő egyetértett szándékunkkal, és segít abban, hogy az összegyűlt pénz eljusson a távoli földrészen élő éhezőkhöz.

Fischera Helga, Abádszalók: „Támogatni kellene a földesi gyerekek ötletét. Mit tegyünk, hogy mi is segítsünk az éhező gyerekeken?" *A gyömrői 3. számú iskola 8/a osztálya nevében Fazekas Gábor ragadott tollat:* „Talán tudnánk valamit nyújtani az etióp gyerekeknek. De hogyan?" *Trafán Mariann Kálmánházai úttörőtanács-titkár is hasonlóan fogalmaz:* „Ha a mi csapatunk is összeszedi az uzsonna árát, hova kell azt küldeni?"

Az összegyűlt pénzt „Az etióp gyerekeknek" megjelöléssel a következő számlára küldjétek el: 235-90172-5253

*

Kedves Pajtás szerkesztőség!

A 85/6. szám címlapján örömmel láttuk viszont a Mátyásföldön található szovjet Déli Hadseregcsoport történeti múzeumának diaporámáját, amely a Döbrentei tér felszabaduláskori képét ábrázolja, illetve az első oldalakon még több ott készült fotót is felfedeztünk. Az iskolával már többször voltunk a múzeumban, ahol szovjet úttörőkkel is szoktunk találkozni. Beszélgetünk, nevetgélünk, habár még elég keveset tudunk oroszul, de remekül megértjük egymást. Kár, hogy nem volt a képek alá írva, hogy a fotók ebben a múzeumban készültek.

Kéri István, Budapest

Köszönjük az észrevételt, mulasztásunkat ezúton pótoljuk.

*

Úgy vélem, hogy az 1985/6. számú Pajtásban közölt Állatkerti szorgoskodók című cikk egyik képén nem őzike, hanem szarvasborjú látható. Mi is nevelünk otthon ilyen vadat, azért ismerem olyan jól.

Üdvözlettel: *Vízi Mónika,* Pilismarót, Hamvaskő vadászház

Neked van igazad, tévedtünk. A képen valóban szarvasborjú látható.

Huhogócskák és bölcs baglyok

Környezetünk védelmét mind többen tekintik szívügyüknek. Ezt tükrözte az az országos pályázat is, amelyet a KISZ KB Ifjúsági Környezetvédelmi Tanácsa, az OKTH, a Hazafias Népfront és a TIT közösen írt ki a környezetvédelemmel foglalkozó közösségek részére. Hetvenhárom klub nyújtott be pályaművet. Vezetőik nemrégen Balatonföldváron gyűltek össze, ahol kétnapos tapasztalatcsere keretében osztották ki a díjakat. A legszínvonalasabb dolgozatért járó jutalmat Agárdy Sándor tanár kapta, a győztes közösség így a tornyospálcai úttörő természetvédelmi és madártani bemutató szakkör, s egyben Búvár-klub lett. Főleg általános iskolásokból áll, de a gyerekek lelkesedése már az egész falu lakosságára átterjedt, mind többen óvják-védik a természetet, környezetüket. A díjazottak között szerepelt a Kabay János Általános Iskola „Bölcs bagoly" természetvédelmi szakköre Tiszavasváriból. Már az óvodás korban kezdik a foglalkozásokat a „huhogócskákkal", akik a kisdobos és úttörő lépcsőfokokat megjárva, és elméleti-gyakorlati vizsgát téve, a természetet szerető és védő „bölcs baglyokká" válnak. Közben számtalan tábor, madárkarácsony, megannyi élmény... A részvevők foglalkoztak az iskolán belüli természetvédelmi munka lehetőségeivel és módszereivel. Sasváry József, a kápolnásnyéki környezet- és vízminőségvédelmi rajának vezetője például elmondta, hogy akik piros-fekete tányérsapkás úttörőit ismerik, már szégyellnek szemetelni vagy autót mosni a szabad vizekben. Dr. Hári Ferencné szakfelügyelő, az Ybl Miklós Általános Iskola Búvárklubjával pedig táblákkal jelöli meg Székesfehérvár parkjaiban az értékes fákat.

Jó lenne, ha mind több gyerek válna környezetvédővé, kevesebb lenne így a szemetes erdő, folyó, tó, a letiport virág, bokor, letört faág.

Kovács A. Gábor,
tudósító

Őrsök gondja

A 85/9-es számban olvastam, hogy sok helyen gond az őrsi foglalkozások megszervezése. Nálunk ez nem probléma, ugyanis van egy segítőkész ifivezetőnk, akinek nagy gyakorlata van az úttörőmunkában. A legutóbbi összejövetelen például először megtanultuk a „Kemencézés" című népi játékot. Ezt azok a társaink tanították meg, akik táboroztak Zánkán, s onnan sok-sok új játékkal, dallal tértek haza. Majd gyűjtőmunkánkat beszéltük meg. A kötött program befejezése után beszélgettünk, játszottunk még jó ideig. Véleményem szerint az őrsvezetőnek vagy az ifivezetőnek előre meg kell terveznie a foglalkozást, lehetőleg úgy, hogy legyen alkalom játékra, dalra és az úttörőfeladatokra is kerítsenek sort.

Ózsvári Tünde,
Tarnaméra

Új tanár érkezett az osztályba. Lapozgatja a naplót, ismerkedik az osztályzatokkal... Feltűnik neki, hogy az egyik lánynak mindenből ötöse van, csak testnevelésből vannak hármasai. Mosolyogva kérdezi:

— Félsz a gerendán?

A lány méltatlankodva felel:

— Én? Fel se megyek rá!

Gergics Ágnes, Baracs, Apátszállás

FIÚK, LÁNYOK, FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek **TEXTILKÉSZÍTŐ** szakmunkástanulónak. E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ ÉS -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK ÉS FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160—600 Ft között mozog a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően. A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 450—500 Ft, és tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30—50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk. Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes — színes képekkel tarkított — tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
a BUDAPRINT
PAMUTNYOMÓIPARI
VÁLLALAT
személyzeti és oktatási főosztályán,
Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21.
— 1036.
Telefon: 687—834.

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat az 1985/86. tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra:

kőműves, ács-állványozó, bádogos, épületasztalos, épületvillamossági szerelő, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, szobafestő-mázoló-tapétázó, építőgépszerelő, épületburkoló, géplakatos.

Azok a fiatalok jelentkezhetnek, akik az 1984/85-ös tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték, de 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év. Felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkezést biztosítunk. A vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezés biztosításával.

Tanulmányi ösztöndíjat, valamint társadalmi ösztöndíjat fizetünk, a tanulmányi eredménytől függően.

A harmadik tanévben valamennyi szakmában teljesítménybérezés foglalkoztatás.

Jelentkezni, érdeklődni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon (Bp. IX., Hámán Kató u. 3—5.) vagy a tanulóotthonban (Bp. VIII., Bláthy Ottó u. 6—8.).

OFOTÉRT

TARTS VELÜNK, FOTÓZZ VELÜNK!

Találkozunk a tévé képernyője előtt, vasárnap délelőttönként, a reklám adás idejében.

Tarts velünk, fotózz velünk!

Június 23-ig, minden vasárnap.

Még most is bekapcsolódhatsz!

A sorozatban öt alkalommal feladatokat adunk.

A megoldásokat a kért határidőre az OFOTÉRT propaganda osztálya címére

(1075 Bp. VII., Asbóth u. 15.)
kell beküldeni.

A feladatokat helyesen megoldók közül mind az öt alkalommal tízen jutalmat kapnak.

Azok közül, akik mind az öt feladatot sikeresen oldották meg, tizen a június 30-i gálaadásban személyesen vehetik át az OFOTÉRT ajándékát.

Tarts velünk, fotózz velünk!

Megtanítunk fényképezni és lesz egy jó hobbid!

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK!
Az 1985/1986-os tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges, 14—15 éves lányokat és fiúkat!
Lányokat — fonó;
fiúkat — textilipari gépszerelő, géplakatos, valamint esztergályos szakmára szerződtetünk a Lőrinci Fonó szakmunkástanulójaként!

Felvételi vizsga nincs. A tanulmányi idő: 3 év.
A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez és a szakmunkás-bizonyítvány megszerzéséhez.
Juttatásaink fonó szakmunkástanulók részére:
— napi 4 Ft térítés ellenében ebéd;
— havi 20 Ft ellenében autóbuszbérlet.
A három tanév teljes idejére ingyenes a kollégiumi elhelyezés; tankönyvek, tanszerek; munkaruha; iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 250—1100 Ft-ig;
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők:
— kollégiumi elhelyezés;
— havonta autóbuszbérlet;
— napi 4 Ft térítés ellenében ebéd (az iskolai napon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban);
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint a tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft-ig;
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól, tanulmányi eredménytől függően 50—900 Ft-ig.

A LÁNYOK és FIÚK részére harmadik évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra. Kereseti lehetőség a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után a fonó szakmában 4000—6000 Ft-ig, a többi szakmákban a bérbesorolási kategóriától függően.

Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: Pamutfonóipari Vállalat Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel:

fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára.

A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.

Fonó szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet,
Budapest V., Markó u. 18/20.

A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet, Budapest, XIX., Pf. 134. 1675

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon az 585-122/184-es melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

KISKACSA MAGASLESEN

Játékos, szép természetfilm kiskacsákról, őzikékről, az erdőről.

A lelkes kissrácok felcsapnak erdésznek.

Színes szovjet film

MÁTRA
* mese- és ifjúsági mozi *

FÉNY /du./

FŐMO

Utcai futóverseny '85

1985. április 27-én rendezi meg a Magyar Atlétikai Szövetség, a Futapest Klub, a Képes Sport szerkesztősége és a Magyar Rádió hagyományos utcai futóversenyét, a *FUTAPEST '85-öt.* A rajt 11.00 órakor a Dózsa György úton, a Sportmúzeum előtt lesz. A verseny távja 12 kilométer, az útvonal: Dózsa György út — Thököly út—Rákóczi út—Kossuth Lajos utca—Erzsébet híd—Szarvas tér—Ybl Miklós tér—Lánchíd u.—Clark Ádám tér —Lánchíd—Roosevelt tér—József A. utca—Népköztársaság útja—Hősök tere—Dózsa György út. Cél: a Sportmúzeumnál.

Jelentkezés: a helyszínen 9.00—10.50 óra között, vagy előzetesen a Futapest Klubban április 22—26-ig, mindennap 15—17 óráig (Budapest XIII., Fürst Sándor u. 14/b.).

Nevezési díj: 20 Ft

Nem kell fizetni annak, aki

— tagja a Futapest Klubnak;

— a Képes Sportban megjelent nevezési lappal jelentkezik;

— akik csoportosan és előzetesen jelentkeztek a Futapest Klubban (minimum 20 fő).

Az első hat helyezett férfi és női versenyző tiszteletdíjat kap. A versenyt követően a befutók között a Képes Sport, Magyar Rádió, a Magyar Atlétikai Szövetség, a Tisza Cipőgyár és az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó ajándékait sorsolják ki.

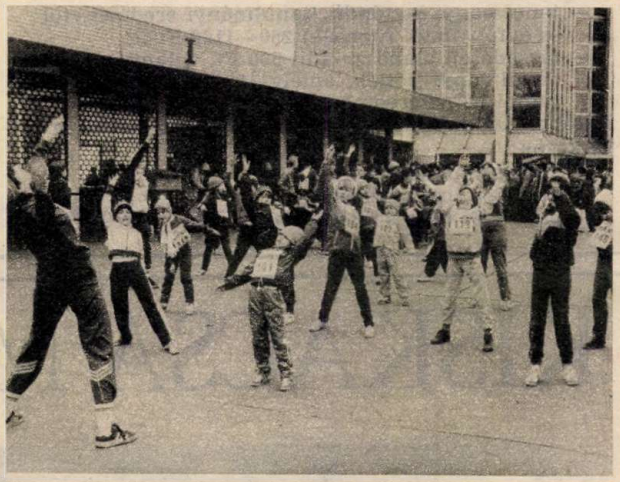

TAVASZI BEMELEGÍTŐ FUTÁS

A szél, a szemerkélő eső, ugyebár csak az afféle kényeskedőket riaszthatja vissza, a komoly sportembereket nem. Ezt gondolták magukban a Fesztivál Futás szervezői, amikor már korán reggel felállították a jelentkezési asztalokat a BNV kapujánál. Nem is csalódtak: alig telt el néhány perc, s máris megérkeztek az első nevezők. Jöttek szép sorban, alig győzte szállítani őket az Örs vezér térről a „százas" autóbusz. Tizenegy órakor, négyszázan indultak el a „rajt" vezényszóra.

A legfiatalabb futó, a négyéves Kolos Miklós Mátyás, a legidősebb pedig Monori Kovács Jenő volt, a maga hetvenhét esztendejével. Igaz, Jenő bácsi vitatkozott, mert ahogy mondta: ő tud még valakit a mezőnyben, aki talán nála is idősebb, úgy nyolc-kilenc hónappal... Futottak együtt különben családok, baráti körök, rokonok, munkahelyi ismerősök is.

A Budapesti Tavaszi Fesztivált köszöntötte versenyével a Futapest Klub. Köszöntő volt ez, és amolyan idénnyitó, bemelegítő futás is, amely a következő versenyre, az április 27-i Futapest '85-re készítette fel a résztvevőket.

FIGYELEM!

Az 1985/86-os tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő** szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: minden szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj. Ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 20—40% tanulmányi pótlék, valamint 410—620 Ft-ig terjedő tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5% szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4000—5800 Ft/hó, a többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, hétfőtől—csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: Budapest, Pf. 391. 1394.

PATEX

JÓL JÁRSZ, HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3500—6500 Ft lehet!

Az 1985 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését a budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

HAVONTA az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően 290—750 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT:

— **Lőrinci gyára, 1183 Bp., Gyömrői út 85—91.**
— Kaposvári gyára, 7400 Kaposvár, Jutai u. 6.
— Miskolci gyára, 3527 Miskolc, József A. u. 21.
— Váci gyára, 2600 Vác, Vám u. 1.
— Újpesti cérnagyár, 1044 Bp., Váci út 91.
— Bácsalmási gyára, 6430 Bácsalmás, Rákóczi u. 11.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA 1214-1" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba, jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat; villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1984/1985-ös tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és napi 4 Ft-ért teljes ellátást biztosítunk.

A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft, továbbá 100, 150 és 200 Ft tanulmányi pótlék. Az utolsó évben tanulóink már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra.

A szakmunkásvizsga letétele után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezni levél útján „szakmunkástanuló" hivatkozással lehet.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszmann A. u. 20.

Levélcím: Budapest Pf. 43. 1502

PATEX

ORDASOK KÖZÖTT 15

DOLD-MIHAJLIK regénye nyomán írta Cs. Horváth Tibor, rajzolta Sebők Imre

84.
ALAPOSAN KIFULLAD, MIRE ELÉRI A LEGKÖZELEBBI NÉMET TÁMASZPONTOT.

HADOSZTÁLYTÖRZS? VÉGRE!... ITT GOLDRING HADNAGY... IGEN, MEGSZÖKTEM! A TÁRSAIM?... AZONNAL KÜLDJENEK EGY KÜLÖNÍTMÉNYT A KISZABADÍTÁSUKRA! AZ UTAT ISMEREM, MAJD VEZETEM AZ AKCIÓT!

85.
AZ ELŐRENYOMULÓ CSATÁRLÁNCOT MEGTIZEDELI A DÜHÖDT ELHÁRÍTÓ TŰZ. DE VÁRATLAN HIRTELENSÉGGEL ELHALLGATNAK A MAQUISARD-OK GÉPPISZTOLYAI.

MINTHA A FÖLD NYELTE VOLNA EL AZ ELLENÁLLÓKAT. A NÉMETEK A FOGLYOKON KÍVÜL EGY LELKET SEM TALÁLNAK SEM A HÁZBAN, SEM A KÖRNYÉKEN.

86.
A NŐ HALOTT!

87.
KÖSZÖNÖM, BÁRÓ! KÖSZÖNÖM!

HEINRICH ELÉGEDETT. MINDEN ÚGY TÖRTÉNT, AHOGY A MAQUISARD-PARANCSNOKKAL KITERVELTÉK. BERTINA GRAUSAMELLT ELÉRTE MEGÉRDEMELT SORSA. PREIFFER PEDIG ÉLETBEN MARADT. A HÍRHEDT PROPAGANDISTA SZÓNOKLATAINAK STALINGRÁD ÓTA AMÚGY SINCS SOK HASZNUK, ÉS MEGMENTÉSÉVEL A HADNAGY NEMCSAK ELHÁRÍTOTT MINDEN GYANÚT, HANEM VALÓSÁGGAL FELMAGASZTOSULT NÁCI FELETTESEI SZEMÉBEN.

88.
GOLDRING HADNAGY SZÁZSZÁZALÉKOS ÁRJÁHOZ, A FÜHRER TISZTJÉHEZ MÉLTÓN VISELKEDETT! HERRSCHAFTEN, ÜRÍTSÜK POHARUNKAT A HŐS EGÉSZSÉGÉRE!

AZ ÜNNEPI LAKOMA HAMAROSAN VAD DORBÉZOLÁSSÁ FAJUL.

89.
KEDVETLENNEK LÁTSZOL, HEINRICH! HM! PERSZE, PERSZE, ÉRTEM! A HADNAGY ÚR SZÍVESEBBEN ÜNNEPELNÉ SZERENCSÉS MEGMENEKÜLÉSÉT A BÁJOS MONIQUE TARVAL TÁRSASÁGÁBAN.

HALLGASD MEG EGY TAPASZTALT GESTAPO-TISZT TANÁCSÁT, BARÁTOM! NE UDVAROLJ ANNAK A LÁNYNAK! ALAPOS A GYANÚM, HOGY KAPCSOLATBAN ÁLL A MAQUISARDOKKAL. MÁR RÉG LEFOGATTAM VOLNA, CSAK RÁD VALÓ TEKINTETTEL KÍMÉLEM.
90.
GOLDRING ALIG TUDJA LEPLEZNI MEGDÖBBENÉSÉT.

91.
NO, NE BÚSULJ AZÉRT! MAJD ÉN KÁRPÓTOLLAK!
A RÉSZEG MILLER ŐRNAGY TÁNTOROGVA SZOBÁJÁBA TESSÉKELI A HADNAGYOT. KÖZBEN VALAMIT ODASÚG AZ ŐRTÁLLÓ GÉPPISZTOLYOSNAK.

92.
A GESTAPO-LEGÉNY HAMAROSAN SZÉP FIATAL NŐT TUSZKOL BE A SZOBÁBA.
MIT SZÓLSZ HOZZÁ? NEKED ADOM! VIDD HAZA NYUGODTAN!

93.
DE AZTÁN, HA KEDVED LELTED BENNE, NEHOGY FUTNI HAGYD A KIS BESTIÁT! AZ ELLENÁLLÓK EGYIK VEZETŐJE VOLT. LEKÍSÉRED A PATAKHOZ ÉS OTT AZTÁN PUKK! JÓ MÓDSZER, ÉN IS ÍGY SZOKTAM.
„AZ ELLENÁLLÓK EGYIK VEZETŐJE?" – GOLDRING GYORS ELHATÁROZÁSSAL BELEMEGY A JÁTÉKBA.

94.
HÁLÁLKODVA BÚCSÚT VESZ MILLERTŐL, ÉS MAGÁVAL VISZI „ZSÁKMÁNYÁT". GOLDRING SZOBÁJÁBA ÉRVE A NŐ MEGTÁNTORODIK. ÚGY LÁTSZIK, MINDEN EREJE ELHAGYTA. HEINRICH AZ ASZTALRA DOBJA A FEGYVERT, ÉS ODAUGRIK, HOGY A SEGÍTSÉGÉRE LEGYEN.

95.
A NŐ VÁRATLAN HIRTELENSÉGGEL FELKAPJA A REVOLVERT.
ALJAS PRIBÉK! ALJASABB ANNÁL A HÁJASKÉPŰ GESTAPO-HÖHÉRNÁL IS!
FOLYTATJUK

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI: FULEKI JÁNOS

ITT VAN MÁJUS ELSEJE! Jókedvvel köszöntjük a munka ünnepét. Rejtvényösszeállításunkban az egyszerű munkától az egészen nagy építkezésig mindent megtalálsz.

A rejtvényeket lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 6. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

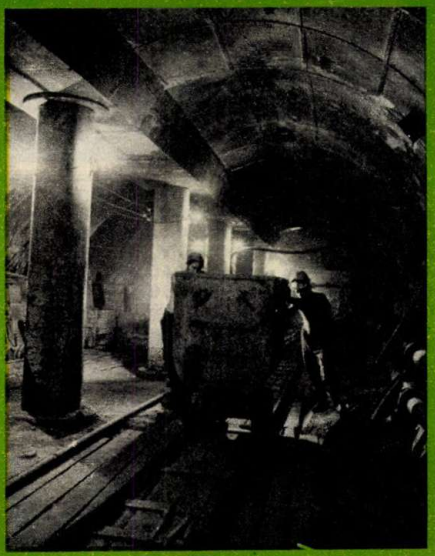

KINEK VAN IGAZA? Kiss Peti és Nagy Pali vitatkozik erről a képről. KISS PETI: „Véleményem szerint a kép egy szénbánya bejáratát ábrázolja. Új bánya, ahová most érkezik az első csille szén." NAGY PALI: „Én azt mondom, hogy a képnek semmi köze a bányához. A budapesti metró építésekor készült. A csillében föld van, amelyet a felszínre hoznak majd föl."

Vajon Petinek vagy Palinak van igaza?

FELVONULÓK. A képzőművészek is megörökítették a május elsejei felvonulásokat. E három kép, három különböző művész alkotása, és három kort idéz. Párosítsd a képek számait, a művészek nevét jelző nagybetűket és az évszámok kisbetűit!

A: Ferenczy Noémi, B: Egry József, C: Dési Huber István

a: 1928, b: 1948, c: 1910.

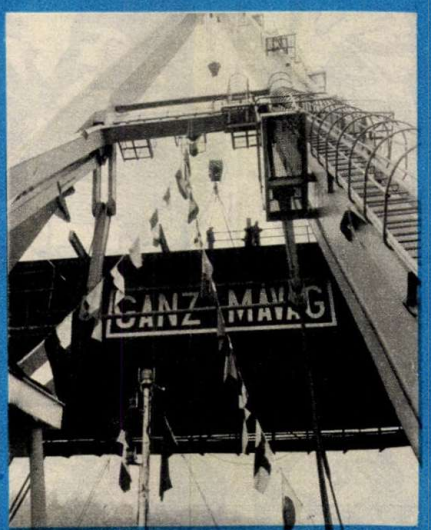

KÉT ÉPÍTKEZÉS – EGY KÉP. A szövegből azt a mondatot kell „kiemelned", amely a kép alá kívánkozik.

„Két nagy építkezésről tudósítunk. Paksson, a Duna partján atomerőmű épül. Az építkezéshez megérkezett a 35,5 méter hosszú 26 tonnás hiddaru. Van olyan rész, ahol már előrehaladott az építkezés. Alakítják az I. számú reaktoraknа belső falát. Óbudán kiszélesítik az Árpád-hidat és kiépítik a hozzávezető útpályákat, aluljáró-rendszereket. Tegnap emelték be a híd utolsó, 76 tonnás elemét. A két parton is szorgalmasan dolgoznak a szakemberek. Készül a betoncölöp acélváza. Mindkét építkezés a tervek szerint halad előre."

A „40 év fényében, negyven rejtvény" című pályázatunk ötödik fordulójának nyertesei: BARÁTH NETTY, Aranyosapáti; SZEMERÉDI LÁSZLÓ, Kecskemét; IFJ. HOLLÓSY TIBOR, Szombathely; IMRE ZOLTÁN, Kunszentmárton; ZÁKÁNY FERENC TIBOR, Hernádnémeti. A nyereményeket postán küldjük el.

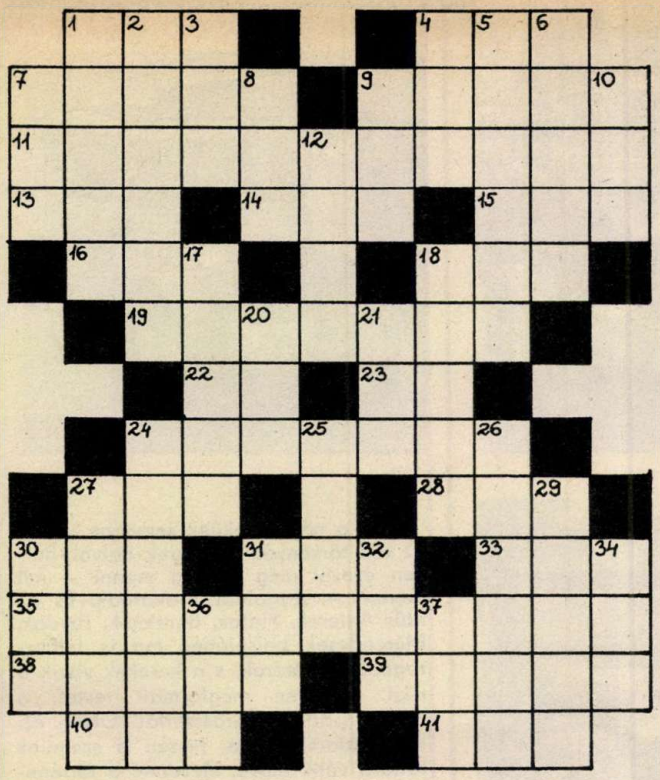

MÁJUSI JELSZÓ. Landler Jenő mondta a Tanácsköztársaság idején az egyik nagygyűlésen: „Ezen a nagy vörös májuson a magyarországi proletariátusnak... A mondat folytatását a vízszintes 11. és 35. sorban találod meg. Megfejtésként ezt kell beküldened.

VÍZSZINTES: 1. Tagadószó. 4. Vissza: az ólom és az urán vegyjele. 7. Legnagyobb bankjegyünk. 9. Régen mondták arra, aki előkelően öltözködött, viselkedett. 11. Landler Jenő mondásának folytatása. 13. Foghús. 14. Szocialista ország. 15. Á. D. R. 16. Szúrófegyver. 18. A kalap közepe! 19. Megbántott. 22. Kiejtett mássalhangzó. 23. A Kaspi-tenger is voltaképpen ez. 24. Dunaújváros régi neve. 27. Azért erdő az erdő, mert... 28. Néma lelet. 30. Agyabugyál. 31. Ereinkben kering. 33. Indás növény. 35. Landler Jenő mondásának befejezése. 38. Vizet ad a lovának, régiesen. 39. Szigetország a Földközi-tengerben. 40. Ö. I. A. 41. Magyar Távirati Iroda.

FÜGGŐLEGES: 1. Magasságot vagy mélységet jelző vonal. 2. Ilyen növény a kapor. 3. Menedék, rövidebben. 4. Parancsolója. 5. Észrevette a hibát. 6. Medvefajta. 7. Kehidán van! 8. A vonat tartozéka. 9. Veszprém megyei kisközség. 10. Könnyezik. 12. Az űrlapra kerül rá. 17. Mákkal is, túróval is, almával is jó. 18. Írószerszám névelővel. 20. Ilyen szarvas is van. 21. Vörösmarty mondai hőse. 24. A kolostor neve Stendhal francia író regényében. 25. Utánpótlás, ismert francia szóval. 26. Augusztus végén mondjuk a szünidőre. 27. Pátzay nem, de Munkácsy igen. 29. A pohárba a vizet önti. 30. Kiejtett mássalhangzó egy másik magánhangzóval. 31. Kevert vár. 32. A vers tartozéka. 34. Összekeveredett a lak. 36. Becézett lánynév. 37. Vas megyei község.

A SZOBOR REJTÉLYE. Kalló Viktor szobrászművész alkotásának mi a címe?
1: Riporter, X: Szövőnő, 2: Elsősegélynyújtó.

TUDOD-E? Néhány kérdést közlünk május elsejével kapcsolatosan. A két válasz közül írd le megfejtésként azt, amelyiket jónak tartod.

1. Melyik Internacionálé kongresszusa határozta el, hogy május elseje a munkásság összefogásának ünnepe lesz?

A: I. Internacionálé, B: II. Internacionálé.

2. **Melyik évben ünnepelték először a világon és így hazánkban is május elsejét munkásünnepként?**

A: 1890-ben, B: 1900-ban.

3. **Melyik évben írtak így a lapok a május elsejéről: „Színes embertömeg hömpölyög, a szélrózsa minden irányából ünneplő ruhás, piros jelvényes munkások, munkásnők jönnek."**

A: 1918-ban, B: 1919-ben.

4. **Melyik évben írták a felvonulók a hordozható táblára ezt a jelszót: „Éljen a demokratikus földreform!"**

A: 1945-ben, B: 1948-ban.

5. **1957. május elsején nem volt felvonulás, hanem izzó hangulatú nagygyűlés. Hol?**

A: a Köztársaság téren, B: a Hősök terén.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalokná l, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

85.0991
Athenaeum Nyomda Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

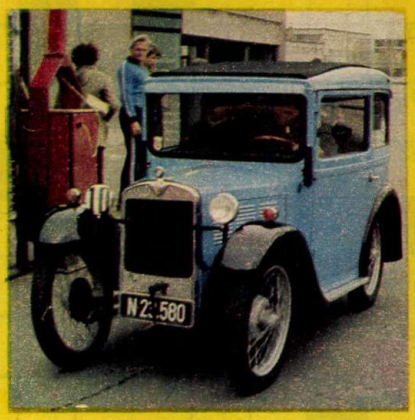

Ezek a négykerekűek semmibe veszik az idő törvényét. A maguk hatvan-hetven évével még mindig menni – mit menni! – száguldozni akarnak. És az idős Adlerek, Fiatok, Bentley-k, Fordok, Mercedesek belsejében ma is felberregnek a motorok, s a kerekek viszik a régi, díszesen megformált testet, a fénylő, patinás karosszériát. Olyan ez, mint valami csoda, hiszen a szemünk láttára válik élővé, elevenné a történelem, mert a formák, a színek, a technikai megoldások nemcsak érdekességek a számunkra, hanem magukban hordozzák egy korszak ízlésvilágát, ipari kultúráját is.

S. F.

AUTÓ-

MATUZSÁLEMEK

85/17
XL. ÉVF. • 1985. MÁJUS 2. • ÁRA : 4,50 Ft
PAJTÁS

Segítünk anyunak!

FOTÓ:
WAGNER MARGIT

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

HAJDAN POSTAMEGÁLLÓ VOLT. MENNYIT ÉR A BOLDOGSÁG, AVAGY: EGY ISKOLA ÁRA. GÖNYÜ ÖSSZEFOG.

HÁROM TAVASZI NAPON ÁT VÁLTOTTÁK EGYMÁST A THÁLIA SZÍNPADÁN A BUDAPESTI GYERMEK-SZÍNJÁTSZÓK

SZIPORKÁK A TELEPÓDIUMBÓL. A TRÉFAMESTER ÍRÁSAI. KÖZKÍVÁNATRA: NAGY BANDÓ ANDRÁS.

margó

A LEGSZEBB SZÓ

Boldizsár Iván író cikkében azon kesergett a minap, hogy kiveszni látszik nyelvünkből ez a Kosztolányi által is a tíz legszebb magyar szó közé soroltatott kifejezés: édesanya.

Úgy lehet, igaza van a nyelvünk romlása felett borongó írónak: mind ritkábban hallani az édes meg az anya szó társítását. Magam mégsem nyelvünket okolnám ezért, még csak nem is nyelvünk nyűvőit — magunkat —, merthogy meggyőződésem: szavaink elszürkülése mögött érzelmeink szürkesége rejtezik. Hogy nem egyszerűen egy szóval lesz lassan szegényebb nyelvünk, hanem egy magatartással. Azzal az édesanyaságnak nevezett hivatással, amely a legfőbb kötelesség, s amelynek visszautasítására — vallja mai számunkban is egy nevelőanya — még egy nem édesanyának sincs joga. Annak pedig, aki vér szerint való, igazán kötelessége csak, hogy ott legyen gyereke mellett. Feladata „csak" annyi: mindig lenni, védeni, őrizni és segíteni.

Gyereklevelek a bizonyítékai: éppen ez a biztonság veszít erejéből naponta. Hiszen ha nem így lenne, nem érkezne annyi kétségbeesett kéznyújtás felénk. Bátorításra, segítségre, néha csak jó szóra várók levelei, akik kimondva-kimondatlanul egyet hiányolnak: édesanyjuk megértését.

Pedig, hogy mekkora erő tud lenni egy édesanya segítő jelenléte, arról is a gyereklevelek tanúskodnak. Lelki tükörnek elnevezett pszichológiai tesztünknek arra a kérdésére, hogy ki az eszményképed, nem egy válaszadó említette az édesanyját.

„Hárman vagyunk testvérek. A húgom nyolchónapos volt, amikor édesapát baleset érte. Édesanyám mégis meg tudta állni a helyét. Idestova négy éve a tragédiának, mi pedig semmiben sem vagyunk lejjebb a többi gyereknél. Mindent megtesz, még csak szét sem esett a család. És ő megállja a helyét, sokszor csodával határos módon" — írta egy vidéki lány. S így a másik: „Édesanyámhoz szeretnék hasonlítani, azért, mert jódógú, ügyes, szép, tiszta, ég a keze alatt a munka. Már van, amiben hasonlítok hozzá."

Két levélírónk talán nem veszi titka megsértésének, hogy felfedtük a legszemélyesebb érzéseiket. Tettük ezt azért, hogy lássuk: ma is, nekünk is szükségünk van nyelvünk e legszebb szavára.

S arra a hivatásra is, amit az édesanya szó takar.

M. Á.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 153 Ft I. félévre 85 Ft II. félévre 68 Ft

85.0992 Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

ANYÁK
NAPJÁN
Édesanyámnak
sok szeretettel:

Nem tudom, milyennek képzeltem Fadgyas nénit. Meglehet, éppen olyannak, amilyennek most nektek bemutatom: kicsikének, melegszeműnek, mindig dolgra kész kezűnek. Járása szapora, gondolata friss, s arcáról nem hiányzik a mosoly.

Annak is örültem, hogy háza a legkisebbek közül való a városban. Léckerítéssel, parányi udvarral, s egyetlen nagy, közös szobával. Mert lám, ha a kerítés hivalkodó lenne, s hasonmód kiáltó-magas az épület, sokszobás a ház, még valaki közületek úgy vélekedne: könnyű annak, akinek sok pénze van! Csakhogy ebben a házban sohasem dúskáltak a gazdagságban. Fadgyas Sándorné szegény családban született. Apja földműves volt, s lett volna tán, míg világ a világ, csakhogy ott maradt az első világháborúban.

Ha lett volna is álma a földműveskatona lányának, a háborúval mind szertefoszlott. Édesanyja négy gyermek mellől kényszerült munkába, így került nagyszülei házába Pályi Ilonka.

— Onnan hozta Ilonka néni, a nagyszülői házból a mások iránti szeretetet? — faggatom Fadgyas nénit.

— Nem tudja azt az ember, hogy hol dől el az ő sorsa. Az bizonyos: nagyszüleimtől annyi szeretetet kaptam, amennyi tán az anyai házban sem jutott volna. De akkor, leányfejjel, nem gondoltam én, hogy egyszer majd így fordul az életem sora. De még később se mindig az akarat döntött. Az élet alakította az én életemet.

Azzal persze, hogy valaki termetre kicsike, s hogy egy nagyon is egyszerű, vidéki házban lakik, még nem árultam el róla semmit. De ha hozzáteszem, hogy Fadgyas néni tizenhat gyereket nevelt, tizenhatot úgy, hogy sajátja egy se volt, ugye rögtön más értelmet nyernek a jelzők?

Nyár volt, emlékezik Ilonka néni, arattak éppen. Fadgyas Sándor a cséplőgépen, az etetőnél; maga meg leánymunkán: ételt vitt a napszámosoknak. Akkor ismerkedtek meg. Később összeházasodtak. Tíz évi házasság után biztossá vált: nem lehet gyerekük.

— Azt mondta az uram, ne legyünk egyedül, vegyünk magunkhoz valakit. Egy fiú ikerpár volt az első.

— Mi lett a két fiúval?

— Szépen cseperedtek. Amikor már nagyobbacskák voltak, az anyjuk eljött értük, és elvitte őket.

A történet — pedig van már vagy harmincéves — máig könyvet fakaszt az idős asszony szemében. Szétárt kezében a tehetetlenség mozdulata, s én újra tanulom: szeretni nem egyszerűen öröm, több ennél. Féltés és fájdalom, ragaszkodás és vesztés. Aki szeret — sokat kockáztat.

— Megfogadtuk az urammal: soha többet nem tesszük ki magunkat ilyen fájdalomnak. De csak jött a védőnő. Ilonka néni, van itt egy helyes kislány. Kedves, de gyengécske, éppen magának való. Hagytam magamat meggyőzni. Így került hozzánk a legidősebb lányom.

Így mondja. A legidősebb lányom. Vagy a középső fiam. S hiába kérdezem újra meg újra a neveket, tulajdonságaik alapján tesz különbséget tizenhatuk között.

— Gyerekei hogy szólították?

— Mamának. Én tanítottam erre őket, hiszen mindegyiküknek volt édesanyja. Néha hiábavaló volt minden tanítás, mert jó néhányuk így hív: anyu.

— Szigorú volt a gyerekekhez?

— Szigorú, az ő érdekükben. Hiszen a szeretet nem jelentheti azt, hogy az ember feltétel nélkül engedékeny. És ezt mindannyian elfogadták.

— Volt kedvence a tizenhat között?

— Kit ezért, kit azért, de mindegyiket egyformán szerettem. Egy anya nem különböztethet a gyerekei között.

Zörgés a kertajtóban, a harcias házőrző most boldogan rázza a láncát, ismerős érkezik. Anikó, Fadgyas néni legkisebb gyereke. Tűzről pattant, fekete szemű teremtés, negyedik osztályos.

Anikó eddig két családnál nevelkedett.

— Nem szerettél ott lenni?

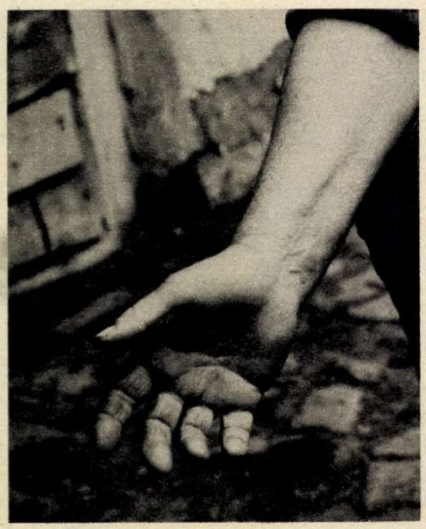

A MAMA

— Nem. Meg is szöktem.

— És a mamánál?

— Itt jó. Innen már nem megyek el.

S ha valamelyikőtök azt mondaná: könnyű szavakban hitet tenni, annak igaza lehet. Csakhogy én láttam Anikó tekintetét, amikor szemét a mamára emelte. S láttam az öröm tétovaságát, amikor Ilonka néni a frissiben kapott Ifjúsági díjról beszélt.

— Nem hittem én még akkor sem a dolgot, amikor ott álltunk a Parlamentben, s máig azt gondolom: álmodom csak ezt a megtiszteltetést. Arra sem tudtam felelni, amit a miniszterasszony kérdezett: miért, meg hogy, vállaltam a tizenhat gyereket. Honnan is tudnék, hiszen magam sem tudom. Úgy hozta a sors, egyiket a másik után, s nekem nem volt jogom, hogy akár egyet is visszautasítsak közülük. Most is szólt a védőnő, hogy lenne egy leányka, olyan nekem való . . .

Újra egy élet, aki Fadgyas Sándorné mezőtúri házában otthonra talál.

Major Árvácska
Fotó: Wagner Margit

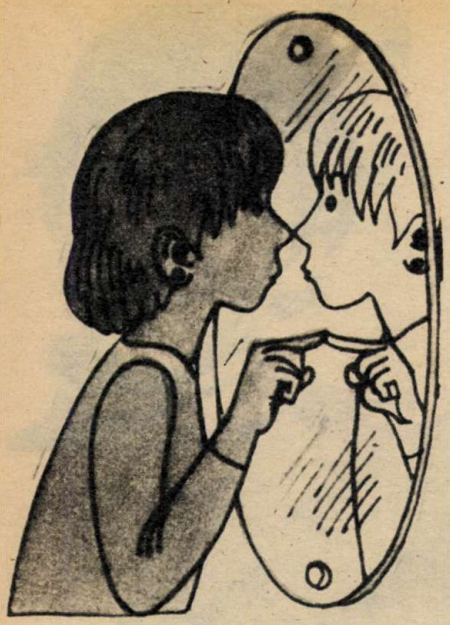

„Már nem vagyok úttörő korú, de nekem nagyon tetszett a Lelki tükör című teszt. Ebben a korban nagyon sok lelki problémája van az embernek. Némelyik sajgóbb és gyötrőbb, mint a felnőttek gondolnák. Hihetetlen, hogy mennyire nem ismernek, vagy mennyire félreismernek minket" – írta a másodikos szakközépiskolás Greksa Andrea Nagykőrösről. Véleményét összegzőnek és találónak érezzük, ezért választottuk az ő sorait cikkünk bevezetőjének. Idézhetnénk sorban a többieket, hiszen kérésünkre nagyon sokan megírtátok: miért tetszett (a többségnek), s mit kifogásoltatok (néhányan) lapunk február 21-i számában megjelent újabb pszichológiai játékunkkal kapcsolatban. 108 levél érkezett szerkesztőségünkbe, s igaza lehet a kadarkúti Dombos Katalinnak, aki ötszáz levelet se sokallna ebben a témában. Csakhogy bizonyára nem könnyű belenézni a lelki tükörbe, kivált, ha az ember nem gyakorolta ezt a szembenézést. Az önvizsgálat komoly munkát kíván, ráadásul nem ígértünk – s a jövőben sem ígérünk – jutalmat. Hidd el te is, kedves Gál Marianna Egerben, aki valamifajta díjat kértél számon rajtunk, te magad díjaztad önmagadat. Azzal, hogy megtettél egy óriási lépést önmagad megismeréséhez.

MIT MUTAT A LELKI TÜKÖR?

Mert saját magad megismerése, helyes értékelése elengedhetetlen dolog az életben. Mint ahogy azt is fontos tudni: hogyan vélekednek rólad — mások? Ezt a két kérdést tettük föl tesztünk 1. és 2. pontjában. A levélírók többsége ismeri magát, mi több; nagy kritikával adta meg jellemzését. „Sajnos, néha egy kicsit öntelt vagyok magammal" — írta egy szabadbattyáni lány. A válaszadók szigorúbbak voltak magukhoz, mint környezetük: a pozitívabb jelzők mind a szülők, barátok, osztálytársak véleményében jelentek meg. Úgyhogy a többség nyugodtan odaírhatja tulajdonságai közé az általunk akkor nem használt fogalmat: szerény.

Mit tennél — tettük föl az újabb kérdést —, ha valaki szemedbe mondja véleményét, amely nem hízelgő számodra? Mindössze négyen akadtak, akik *megsértődnének, és soha többé nem állnának szóba az illetővel.* 42 levélíró *keresné az alkalmat, hogy bebizonyítsa: rosszul ismeri a véleménymondó.* 50 szavazat esett a harmadik variációra: *a válaszadó elfogadja a kritikát és megpróbál változtatni viselkedésén.* Akadt persze, aki másképp vélekedett, de dicséretes módon ritka volt az ilyenfajta válasz: *nem érdekel a véleménye, fel sem venném a dolgot.* A legtöbben helyesen láttátok be: ha nem is kell „szentírásként" fogadni a mások véleményét, nem haszontalan — legalább magunkban — felülbírálni viselkedésünket, cselekedeteinket. S ha ebben-abban változtatni is tudunk, az már egy-egy apró győzelem önmagunk felett!

Van-e eszményképed, hangzott a 4—5. kérdés, és miért éppen őt választottad? 26 levélíró vallotta: *nincs.* „Egy valaki, akihez mindenben hasonlítani szeretnék, nincs.

Én olyan jó tulajdonságokra vágyom, amelyek belőlem hiányoznak" — írta Bányai Brigitta nyolcadikos, Mázaszászvárról. A legtöbben *könyv- vagy filmhősre* szavaztak. Nagy örömmel fogadtuk, hogy a *híres emberekkel* egy sorban választottak *szülőt* példaképnek a levélírók. Sok szavazatot kaptak a *barátok*, a vártnál kevesebbet a *tanárok*. „A matektanáromra szeretnék hasonlítani — írta Major Mónika Hatvanból. — Megbízható és nyugodtan el lehet mondani neki mindent." Leia és a Csillagok háborúja című film hősei; Linda, Nena, Csepregi Éva és a Neoton Família áll a rangsor élén. Egyetlen egy történelmi alakot találtunk — Zrínyi Ilona —, egyszer szerepelt író — Jules Verne; s egyszer példát jelentő újságíró — Sugár András. Lehet, hogy a levélírók összetévesztették tesztünket egy kívánságlistával? Vagy valóban ilyen szegényes lenne a választék eszményképekben? Lehet, hogy ez a téma egy újabb tesztet is megér!

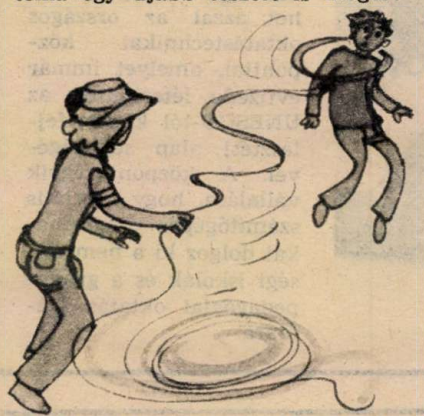

Társas lény vagy-e? — faggatóztunk tovább. Lehet, egy picit pontatlanul, mert volt, aki visszakérdezett. „Mi az, hogy társas lény?" Nos, mi nemcsak arra gondoltunk, hogy szeretsz-e társaságba járni (természetesen ez is egyik megnyilvánulása a társas embernek). Kérdésünk arra vonatkozott: milyen a kapcsolatod a többi emberrel? A levélírók nagy része ezt is megértette, s nagy számban: nyolcvanan tartották magukat *társasnak*. Igaz, sokan hozzátették: „néha szeretem a magányt". Nos, aki úgy érzi, hogy az *egyedüllét számára jó*, az nem is érezheti magányosnak magát. Azoknak nehéz a helyzetük, akik *szeretnének változtatni magányukon, de nem tudnak*. „Aki egyedül ül — írta egy romániai lány —, soha nem fogja megismerni a környezetét." Nem kellene a többieknek egy kicsit jobban odafigyelni ezekre a valóságban vagy képletesen egyedül ülőkre?

Mit tennél, ha úgy éreznéd: magányos vagy? — kérdeztük. Mindössze hatan jelezték: *nem keresnék senki barátságát*. 21 levélíró *felnőtt tanácsát kérné*, míg 75-en *felhasználnának minden alkalmat, hogy megnyerjék a másik szeretetét*. 12 „*egyéb*" megoldás érkezett. „Megvárnám, míg valaki közelítene hozzám" — írta Fülöp Gyöngyi Miskolcról. „Igyekeznék, hogy megtudjam az okot" — vélekedett bölcsen László Alice Romániából.

Hol a helyed a családban? — szólt az újabb kérdés, s megnyugtató volt a válasz: a levélírók nagy többsége *mindenkit szeret, és ugyanígy viszontszeretik őket*. „... mégis szeretnék elszakadni" — olvastuk egy lány őszinte vallomását. Ritkább volt a válasz, miszerint: *nincs senkim a családban*. A többség felismerte, hogy a *változó érzések* mögött ott van az a biztonság, amit a család nyújt.

Mi a fontos számodra az életben? — kérdésre a legtöbben a *célok elérésére* szavaztak. *Mások szeretete*, a *siker*, az *elismerés* és a *pénz* volt a további sorrend. Az, hogy *ne kelljen sokat dolgozni*, összesen négyszer fordult elő. Akadtak, akik sajátos célokat fogalmaztak meg. „Mások, és én is szeretni tudjak" — fogalmazott szépen az Annamária jeligéjű levél Dunavarsányból. „Ne történjék igazságtalanság körülöttem és máshol sem" — szólt Kisvárdáról Havér Andrea kívánsága.

Mit tennél, ha a fiú, akit szeretsz, megkedveli barátnődet és magadra hagy? — tettük föl kérdésünket. A válaszadók nagy része józanul döntött *a helyzet elfogadása, a másik két ember megértése mellett*. Néhányan *harcolnának a fiúért*, míg mindössze négyen *nem állnának szóba egyikőjükkel sem*. „Ha megpróbálnám eltávolítani barátnőmtől a fiút, lehet, hogy sikerülne, de nem lenne boldog velem" — állapította meg okosan a budapesti Szabó Nikoletta.

Arra a kérdésre, hogy félsz-e valamitől, legtöbben a *háborút* említették. „Béke nélkül nincs élet" — írta, s erősítette meg rajzban is valaki Orchidea jeligéjű levelében. *Betegség, halál, magány, kudarc, megszégyenülés* és *veszekedés* volt a sorrend. Kevesen tartanak a *testi fenyítéstől* és *mások véleményétől*, míg elég sokan *nem félnek semmitől*. Listánk ezúttal is kiegészült: sötétség, rossz jegy, történelemóra, anyukám szigora, fogorvos és maga az élet is szerepel a „félelmi listán".

Kihez fordulnál, ha nagy bánat érne? — adtuk föl újabb „fejtörőnket". A legtöbben *keresnének valakit, akivel megoszthatnák bánatukat*. Egészen kevesen *senkihez sem* fordulnának, míg ketten *mindenkinek elmondanák*, mi nyomja a szívüket.

Honnan szerzel ismereteket önmagadról, egészségügyi és szexuális kérdésekről, pályaválasztásról és a jövődről? — hangzott utolsó kérdésünk. Megnyugtató: legtöbben mernek és tudnak is *szüleikhez* fordulni. Nagy viszont azoknak a száma, akik *barátjuktól* szereznek ismereteket. (A barát meg tőlük?) Sokan merítenek *könyvekből, tévéből, újságból és a rádióból*. Ezt akkor tartjuk helyesnek, ha mint Horváth Ilona Hajdúböszörményből írta: „tudományosan beszélnek". „Különösen nem érdekelnek ezek a dolgok" — írta egy lány. Mi viszont azzal a másikkal értünk egyet, aki így fogalmazott: „Ezeket a kérdéseket komolyan vesszük, mert egész felnőtt életünk függ tőlük."

Milyen tesztet látnál szívesen lapunkban? — érdeklődtünk, s szinte valamennyi levélíró adott tippet. A legtöbben *szerelem tükörre* szavaztak. Kívánságuk teljesül: a július végén VARÁZS címmel megjelenő nyári magazinunkban ezzel a témával jelentkezünk.

ZSIBONGÓ

A PAJTÁS TELEXE

Júliusban útjukra indulnak Debrecenben a város első trolibuszai. ● Cafe-rock címmel új műsort mutatott be Szentendrén a Rock Színház társulata. ● Jubilál az ország egyik legnagyobb közművelődési-szórakoztató „bázisa", a Mecseki Kultúrpark, amely 1960-ban nyitotta meg kapuit. ● Az Országos Pedagógiai Intézet gyermek- és ifjúságvédelmi osztálya kutatási programot indított a gyermekvédelem 1944—45-ös történetének feltárására. ● II. Rákóczi Ferenc halálának 250. évfordulója alkalmából tudományos emlékülést rendeztek Vaján. ● Új, tizenöt tantermes iskolát avattak Budapesten, a IV. kerületi Venetianer utcában. ● A május 26-án kezdődő ökölvívó EB szervező bizottsága úgy döntött, hogy az első hat versenynapon a diákok ingyen léphetnek be a küzdelmek színhelyére, a Budapest Sportcsarnokba.

MIT REJT A SIKLÓ?

Újjáépítik a budavári siklót. Felső állomásának alapozása közben két nagy, XIV—XV. századi épület részleteire, edénytöredékekre és a török birtokolta vár ostromaiból származó ágyúgolyókra bukkantak. A leleteket a kihívott régészek feltérképezés után elbontották.

AGYKÖZPONT

Az ősi város, Veszprém a jövő tudományának egyik fellegvára lehet azzal az országos oktatástechnikai központtal, amelyet immár évtizede létesítettek az UNESCO-tól kapott fejlesztési alap segítségével. A központ egyik vállalása, hogy speciális számítógépes programokat dolgoz ki a nemzetiségi iskolák és a gyógypedagógiai oktatás számára.

POP-REJTVÉNY

Dévényi Tibor kérdezi:
— Mi a képen látható R—GO-énekesnők keresztneve?

BIZALOMSAROK

„Szeretném tudni 8, 27." jeligével betegségéről számol be, és sürgős választ kér egyik leány levélírónk. „Orvost semmiképpen ne ajánljon" — teszi hozzá, kizárva azt a lehetőséget, amit mi éppen tanácsolni akartunk. Nemhogy egy újság, de még egy szakember sem vállalkozna arra, hogy „látatlanban", levél alapján orvosságot ajánljon. Egyetlen megoldás van: igenis el kell menni az orvoshoz! Meglehet, egészen egyszerű javaslata van arra a bajra, ami téged kétségbeejt.

MINI PINGPONG

Már lakótelepi lakásokban is lehet pingpongozni, ezen az új, az eredetinél jóval kisebbre tervezett (160×80×55 cm) asztalon. Tartozéka egy háló, két ütő és egy szivacslabda. Ára 1116 forint. Kapható Budapesten, a Molnár utca 3. szám alatt. Vidéki érdeklődők a 188-702-es telefonszámon kaphatnak felvilágosítást.

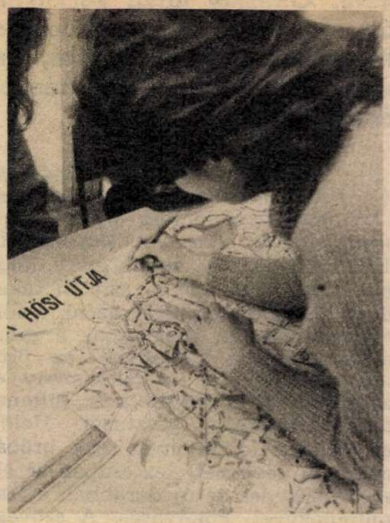

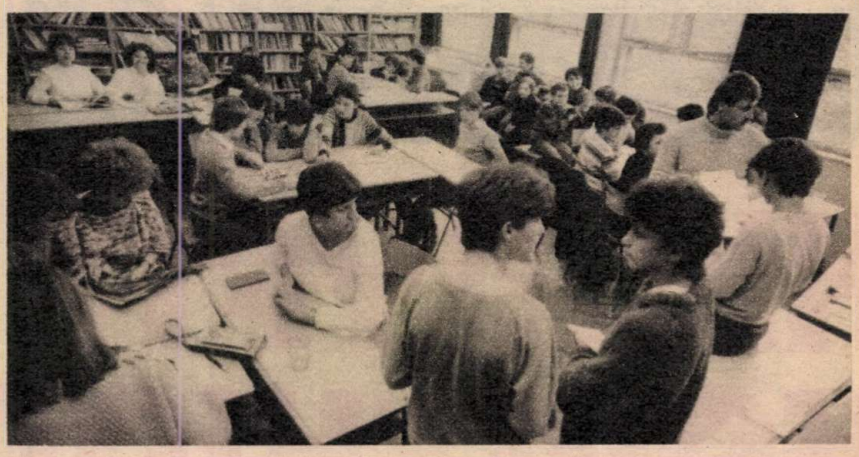

A HÉT KÉPRIPORTJA

Lapunk augusztustól decemberig megjelent írásaiból összeállított kérdésekre kellett válaszolniok a résztvevőknek a Pest megyei Úttörőelnökség kétfordulós vetélkedőjén. A verseny nyertesei 10 napon át a balatonzamárdi Pajtás-tábor vendégei lesznek. Képeink a sződligeti versenyen készültek.

TÁNCOS LÁB, CSENGŐ HANG — JELENTKEZZ!

Szeretnél te is így a színpadon állni? Szeretnél te is szerepelni, kipróbálni tehetségedet? Megteheted, hiszen a KISZ Központi Művészegyüttes Úttörőegyüttese felvételt hirdet tánckarába, nyolc-kilencéves korú gyerekeknek; az énekkarába és a citerazenekarába pedig a tíztizenhárom éveseknek. Személyesen vagy levélben lehet jelentkezni az együttes székházában, melynek címe: Budapest, VII., Rottenbiller u. 16—22. **Jelentkezési határidő: 1985. május 30.**

RAJZPÁLYÁZAT

„Hazaszeretet, honvédelem" címmel rajzpályázatot hirdetett meg az MHSZ Szeged városi vezetősége. A beérkezett alkotásokat szakmai zsüri bírálja el, külön az 5—6. és a 7—8. osztályosokét. Minden iskola 10—10 rajzot küldhet korcsoportonként a Gedói Általános Iskolába (6723 Szeged, József Attila sugárút 116., Lázár Pálné szakfelügyelő), május 31-ig. A legjobb pályaművekből kiállítást rendeznek a fegyveres erők napjára. A művek hátoldalán föl kell tüntetni az alkotás címét, az alkotó nevét és címét, a beküldő iskola nevét és székhelyét, valamint az osztály megjelölésével a rajztanár nevét is.

ZSIBONGÓ

KIRÁLYFIT HARLEKINNEK?

Harlekin egy régi színházi figura neve. Öltözete tarka kockákból összefoltozott bő bohócruha. Kezdetben esetlen tökfilkó, azután tréfamester, még később érzelmes szereppé vált

Színjáték! Pedig most egymás között vannak, kis híján húsz gyerek és felnőtt, nincs közönségük, mégis játszanak. Egymásnak. Talán maguk sem veszik észre, hogy ez „csak" játék, olyan szívből fakadóak az indulatok. Szikrázóak a fölcsapó ellentétek, meghatóak a gyors megenyhülések, harsányak az örömök, látványosak a rokonszenv és az ellenszenv egymást akár pillanatonként váltogató gesztusai. Holott ami éppen folyik, még csak próbának sem nevezhető, ez csupán az első ismerkedés az új darabbal, a Hamupipőkével. Fölolvasás. A szövegkönyvből is csak egyetlen példány van, Lakatos József kezében. Ő pedig egy karosszékben ül, mint valami trónuson, a próbaterem közepén, és hangosan olvas. A gyerekek, a társulat apraja-nagyja, a hosszú tornapadon kucorognak és hallgatják. Alakjukat megkettőzi a hátuk mögötti falon végighúzódó nagy tükör.

Nincs hideg, ami pedig az indulatok hőfokát illeti, akár nyár is lehetne. Mégis valami fojtott, csontig hatoló nyirkosság járja át a helyisé-

Az első bemutatkozás:
Jevgenyij Svarc Hókirálynője

Akárcsak az igazi profik;
a rablóbanda tánca maga az elsöprő lendület

get, láthatatlanul átitatja az ívbe hajló, fehér pincefalakat, a levegőt. Majd ha újra kilépünk a szabadba, borzongunk csak belé, vesszük észre. Utólag.

A pince különben éppen olyan, mint akármelyik fővárosi, öreg bérház pincéje, ahol történetesen nem szenet tárolnak. Kis ablakokkal, a szegletekben, hajlatokban futó különféle csövekkel.

A fölolvasás alatt az összes szerep fölíratott a falra rajzszögezett árkus papirosokra. Fontos pillanatok következnek, a szereposztás pillanatai. Lakatos József tán nem is lenne rendező, ha nem érezné úgy, hogy egy ilyen jelentős aktus nem mehet végbe akárhogyan, megrendezetlenül. Előbb tehát mindenki arról nyilatkozik, melyik szerepben tudná elképzelni magát. Sokan lennének szívük szerint Hamupipőkék és királyfik, de nem népszerűtlen a mostoha és a két gonosz nővér sem.

Ezután nincs más hátra, mint hogy a rendező is fölfedi a kártyáit, gondolná az egyszerű halandó. Ám itt mindenki számára nyilvánvaló, hogy ez tévedés, eretnek eszme. Most a szerepeket veszik sorra egyenként, és amikor már mindenki nyilatkozott, kivel játszatná a szóban forgó személyt, akkor jön el az igazság pillanata, dönt a rendezői hatalmi szó. No, ebből azután nagy tapsolások, nagy sértődések, nagy örömök és nagy kétségbeesések lesznek.

Például Edit alighanem biztosra vette még az előbb, hogy ő lesz Hamupipőke parádés szerepének egyik várományosa, ezért most váltig bizonygatja: egyáltalán nincs megsértődve azon, hogy a gonosz mostoha hálátlan feladatával kell megbirkózni, csak abban nem biztos, vajon képes lesz-e ő erre. Barnabás, aki feleakkora, mint a többség, jó érzékkel már eleve egy galambszerepet szavazott meg magának, de az arcán azért látni, titkon szeretne egyszer királyfi vagy legalább pitvarmester lenni. „Mindig így kell csinálni", panaszkodik hátrafeszítve két könyökét és unalmasabbat el nem tud képzelni ebben a pillanatban. De nem duzzog, nincs értelme, ő itt nem sztár, a rendező sem vele vív röpke szótusákat trónusáról, a végsőkig kiaknázva a maga teremtette helyzet lehetőségeit.

Ezelőtt a múlt őszön láttam Lakatos Józsefet, amikor hírt adtunk a Zsibongóban arról, hogy megalakul a Harlekin Gyermekszínház, és jelentkezőket, segítőket, támogatókat, helyet keres. Azóta szemmel láthatóan lefogyott, az arca, a tekintete is fáradt. Jöttek a tehetséges jelentkezők, velük a segíteni kész szülők is, de támogatást és állandó fellépési helyet, biztonságot nyújtó intézmény nem akadt. A fiatal művészek, akik a Harlekint kiötlötték, mégis belevágtak, színházi szövetkezetet alakítottak, ami azt is jelenti, hogy a Harlekin Gyermekszínháznak magának kell eltartania magát.

Első előadásuk, Jevgenyij Svarc Hókirálynője, melynek premierjét a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában tarthatták a tél végén. Azóta többször is fölléptek már, de eddig nem volt engedélyük arra, hogy belépti díjat is szedjenek. Összes eddigi bevételük a tagdíj, kiadásaikat nehéz lenne hiánytalanul előrolni: a lakbér, a szállítás, a műszakiak... A szövetkezet energiái kimerülőben, és az adósságtenger elöntéssel fenyeget.

A próbateremben másik csoport dolgozik, a Sopsits Árpádé. Éppen páros helyzetgyakorlatot csinálnak: a lovag hosszú távollét után visszatér, és találkozik szíve hölgyével, aki nagyon aggódott érte, de ezt a lovagnak nem, csak a nézőnek szabad észrevennie. Kisfiúk és kislányok meghökkentő szakértelemmel és megindító buzgalommal játszanak felnőttet...

Nádasi Tibor

Fotó: Karasz Lajos

„... egy karosszékben ül, a próbaterem közepén..."

A színpadon minden lehetsz, még királyfi is

ÖT PERC, ÖT ÉLET

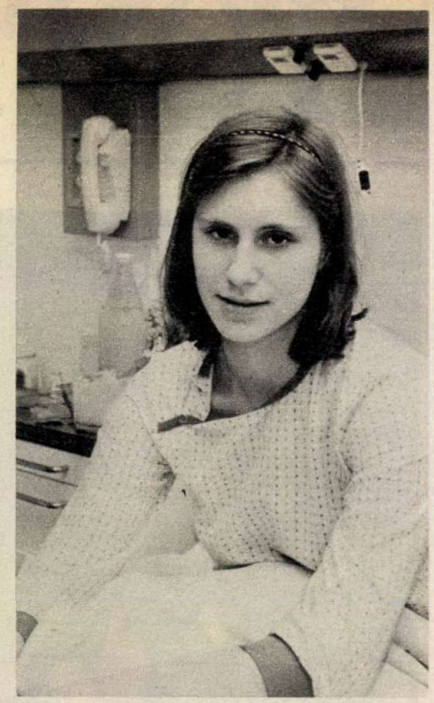

Bíró Marika a gyógyulás útján. Öt életet mentett meg az egykori őrsvezető

Írásomat a kecskeméti 577-es számú Kun Béla Úttörőcsapat tagjainak ajánlom, ahol Bíró Marika tavaly még a Delfin őrsöt vezette. S mindazoknak, akik még csak most ismerkednek a bátorság, az emberség fogalmával.

Akik látták a Pokoli torony című filmet, azoknak nem kell részleteznem a kecskeméti tűzvész szörnyűségét, lélegzet-elállító pillanatait. Félelmetes volt már az is, amikor a tízemeletes ház 39-es számú lakásából ömleni kezdett a füst. Hamarosan lángnyelvek csaptak ki a harmadik, a negyedik, az ötödik emeleti ablakokon is. De az összesereglett járókelők idegeit a terjedő tűz mellett — az is felborzolta, hogy a magasban, ég és föld között lebegve, egy lány csimpaszkodott a tetőn hasaló férfi karján.

— Szorítsd a csuklóm, megpróbálom elkapni a ruhádat — mondta bíztatóan a férfi.

A ruha azonban csúszott, bizonytalannak tűnt.

— Nyújtsd ide a másik kezed — ajánlotta a férfi.

A tenyerek szorosan kulcsolódtak egymásba, de a lány nadrágja beleakadt az erkély korlátjába. Úgy látszott, hogy vége mindennek.

— Engedjen lejjebb — suttogta a lány.

— Félek, hogy kicsúszol a kezemből.

— Csak egy kicsit, hogy ... most már szabad a lábam!

Egy fiatalember személyében újabb segítség érkezett, de még így is óráknak tűnt, amíg a tetőre vonszolták a kimerült lányt.

Mi történt a toronyházban?

Vasárnap volt, ünnepi ebédre készültek az otthon levők. A második emeleti lakás gáztűzhelyén is hús sült a serpenyőben. A háziasszony a szobában tett-vett, észre sem vette, hogy meggyulladt a kifröccsent zsír, égni kezd a fal műanyag borítása is. A füstre figyelt fel. Kiszaladt a konyhába, de a csapból alig csöpögött a víz. Az oltást nehezítette, hogy véget ért a délelőtti áramszünet, megindultak a szellőztető motorjai, szították, szívták felfelé a lángokat.

Akik észrevették a bajt, rohantak a tűzoltóknak telefonálni, de a 05-ös egy akkumulátor hibája miatt néma maradt. Az ötös számjegyen végre riasztották őket, és hét perc múlva már az Akadémia körúton voltak, bekapcsolták a vízágyúkat, de az alulról keletkezett tűz elzárta a felső emeleten lakók menekülésének útját, s az oltásnál is fontosabb volt az emberi élet mentése. Gyorsan üzembe helyezték a 44 méter magas mozgatható létrát, hogy az ablakon át is „utat nyissanak" a lakásban rekedt embereknek.

Egy asszony sikoltozni kezdett. Be akart rohanni a lángok közé, alig bírták kiszabadítani.

— Engedjenek ... A gyerekeim bent égnek!

— Melyik emeleten laknak?

— A tizediken.

— Miért hagyta magára őket?

— Füstöt láttam a folyosón, mentem telefonálni. Sajnos, a férjem még nem érkezett haza, a gyerekeim a barátaikkal játszottak. Öten vannak a szobában.

Segítség! Megfulladunk!

Bíró Marika a kilencedik emeleten, a szobájában tanult, amikor kiáltásokat hallott. Kinyitotta, de gyorsan be is csapta az ajtót, mert a résen ömlött a füst. Gázálarcos tűzoltó rontott a szobába, átadta a gázálarcát és arra kérte a lányt, hogy kövesse őt a tizedik emeletre. Akkor még nem sejthette, ha a szobájában marad, a haja szála sem görbül meg, a lakásukat ugyanis kikerülte a tűz. Ideje sem volt töprengésre, mert a tizedik emeleten ott sírdogált öt gyerek. Beterelte őket a lakásukba, bezárta az ajtót, mert a gyerekek mindenáron az égő folyosón át akartak lejutni édesanyjukhoz.

A szobában is egyre fojtogatóbbá vált a levegő. Az erkélyre vitte a gyerekeket, de ott is csak percekig lehettek biztonságban, mert kívülről is kúsztak feléjük a lángok.

— Hallasz engem, kislány?

Marika felnézett a tetőre, ahol egy férfi hasalt.

— Fel tudnád nekem adogatni a gyerekeket?

— Nem érek fel odáig.

— Szerezz egy széket.

Marika meglepődött, mert az előbb még hisztérikusan kiáltozó gyerekek elcsendesedtek, a nagyobbik fiú kihozott a konyhából egy hokedlit, és maga elé engedte a kisebbeket. Marikának minden gyerek felemelése óriási erőfeszítésébe került. Úgy érezte, kiszakad a hasfala, hiszen két hónapja operálták vakbéllel. Amikor rá került a sor, már csak az életösztön hajtotta ...

A nap hőse

Név szerint is megemlítek néhány embert, akik testi épségüket kockáztatva, küzdöttek, hogy az Akadémia körúti tűzvésznek ne legyen áldozata. Franyó Imre önkéntes tűzoltó két kisgyereket hozott ki egy égő lakásból. Borsos Tibor tűzoltó alhadnagy két felnőttet, két gyereket és egy kutyát. Molnár Lajos kisiparos egy csecsemőt és egy nagyobb fiút mentett meg. De a nap hőse a tizenöt esztendős Bíró Marika, a Bányai Júlia Gimnázium első osztályos tanulója, aki tavaly még a Budai Dezső Általános Iskolába járt, a Delfin őrsöt vezette. Öt perc alatt öt életet mentett meg. Füstmérgezéssel került kórházba.

Amikor találkoztam vele, éppen haza készült. Meg sem várta, hogy édesanyja ruhát hozzon neki, pizsamában ült az egyik ismerős doktornő kocsijába, hogy minél előbb otthon legyen. A doktornő engem is elvitt az Akadémia körúti házba. Az otthon nélkül maradtak egy újonnan készült épületben kaptak lakást. Az üres, kiégett, kormos szobák szívszorító látványt nyújtottak. Marika liften felvitt a tizedik emeletre, az erkélyre, ahonnan a gyerekeket feladogatta. A tetőt is megmutatta, de amikor elindultam a széle felé, hogy lenézzek a mélybe, rémülten rám kiáltott:

— Jöjjön vissza, mert leesik!

Az arca sápadtabb volt, mint a kórházban. Azt mondta, hogy még érzi a füst szagát, attól émelyeg a gyomra, de én láttam, hogy az emlékek izgatták fel. Most érezte csak meg igazán, hogy milyen veszélyben volt. Már a szobájában ültünk, amikor megkérdeztem:

— Akkor is féltél?

— Nem volt idő rá. Csak az foglalkoztatott, hogy segítenem kell. Megnyugtatott, hogy a tetőn levő erős emberek nem hagynak magamra. Most már tudom a nevüket. Az egyiket Tóth Árpádnak hívják, a másikat Farkas Mihálynak.

— Mi akarsz lenni?

— Zoológus. Vannak papagájaim, s aranyhalaim.

Elmosolyodott.

— Akár hiszi, akár nem, amikor a gyerekek már túl voltak a veszélyen, és én ott csüngtem a magasban, Misi bácsi karján, azon járt az eszem, hogy a jószágaim túlélik-e a füstöt.

Faragó György
Fotó: Tóth Sándor

TÖRT

Színes forgatag, szárnyaló, fenséges muzsika. I. Istvánt királlyá koronázzák

FOTÓ: KARASZ LAJOS

Sajátos küzdelem, nehéz páncélok, hosszú dárdák, s lehet, hogy mindez egy hölgy kezéért. Igen, ilyen volt a lovagkor...

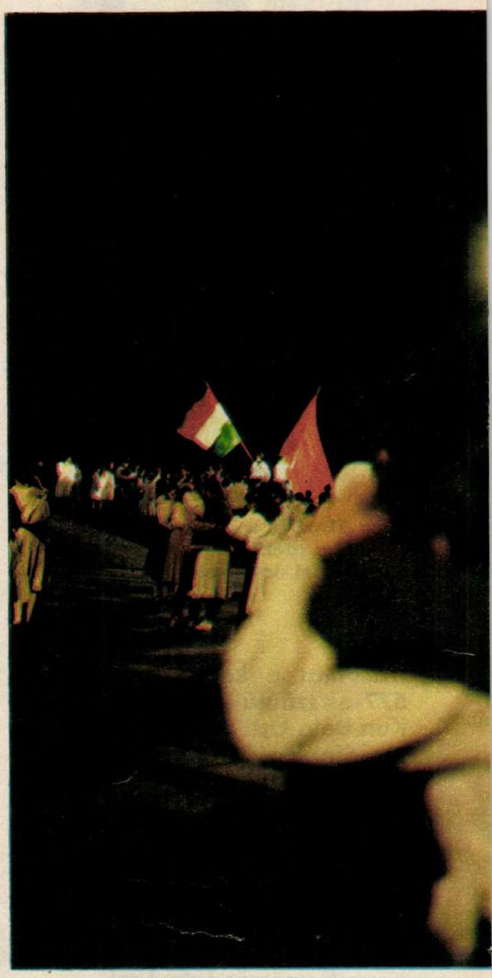

A táncosok 1918 őszét idézik

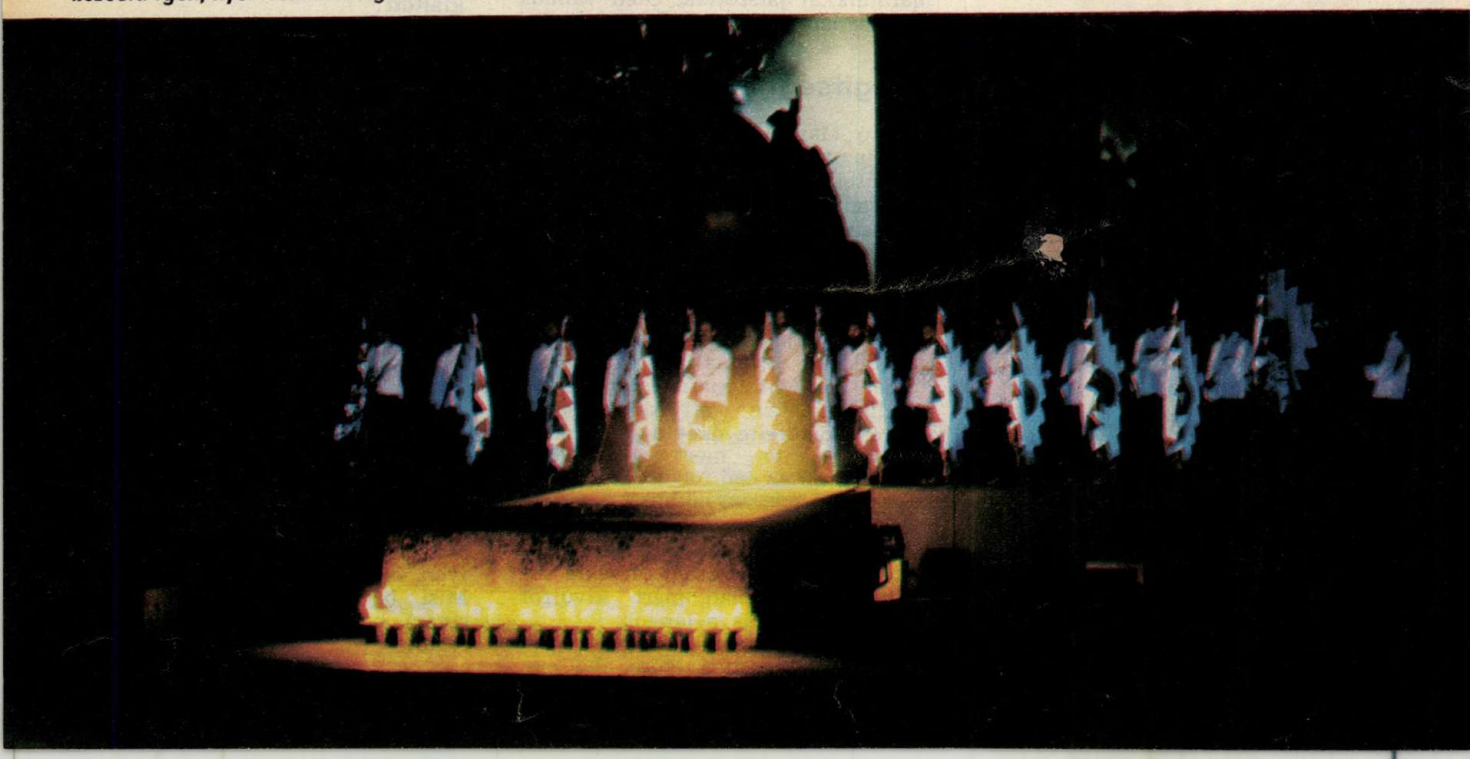

ÉNELMI TABLÓK

Hősök tere, 1985. április 1. Kigyúlnak a magas traverzeken elhelyezett reflektorok fényei. Elkezdődik a grandiózus játék, az új Koltay-mű, az Itt élned, halnod kell.

Az első pillanatokban érezzük, itt másra számíthatunk, mint másfél éve a városligeti Királydombon, az István, a király előadásán. Nagyobb a „színpad", nagyobb a táncosok serege, népesebb a jelmezekben felvonuló statiszták tábora. Az Itt élned, halnod kell, zenés történelmi játék.

Szemünk előtt változnak a tablók: honfoglalás, államalapítás, Mátyás királlyá koronázása, majd Mohács... A tágas tér felett szárnyalnak a szintetizátorok, a gitárok hangjai, szárnyalnak a Victor Máté által komponált muzsika akkordjai, hogy még kifejezőbbé tegyék, aláfessék az adott történelmi képet, melyet a tánckar, a statiszták s a fellépő színészek, énekesek; Avar István, Varga Miklós, Nagy Feró, Deák Bill Gyula varázsolnak elénk.

Dalok csendülnek fel, bennük remény és szomorúság váltja egymást, s erre a szálra felfűzve hangzanak fel a szövegkönyv részletei is, melyet Koltay Gábor dr. Nemeskürty István tanácsai alapján állított össze a magyar líra remekműveiből. Egy idegen számára játéknak tűnhet mindez, nekünk azonban már egy maroknyi császári könnyűlovas feltűnése, a Tanácsköztársaságot leverő darutollas különítmény pár katonája, a recsegő szónoklat, melyet valamikor még a második világháború alatt Nürnbergben vehettek lemezre — történelmünket jelenti.

Reményt és szomorúságot, diadalt és tragédiát megjelenítő tabló-füzér után az oratórium utolsó akkordjai következnek, az utolsó tabló: 1945. április 4.

Úgy érezzük, mintha nehéz teher alól szabadulnánk.

És véget ér a több mint ezerkétszáz ember munkájából, lelkesedéséből emelt „játék", amelyről film és hanglemez is készül, hogy az élményt újra felidézhessük.

S. F.

Balázs Ferenc a Korálból, oly sok nagy koncert főszereplője, most lanttal a kezében lépett föl

Vikidál Gyula a hosszú, nehéz próbák egyikén Dózsa György, az 1514-es parasztfelkelés vezérének szerepében

Táncosok, akik sokszor a későn jött, dermesztő hideg ellenére is lelkesen próbálnak

Rendhagyó tablót közlünk e két oldalon: mozgalmunk rangjelzéseit és kitüntetéseit. Akad közöttük ismerős és ismeretlen, hiszen némelyikkel naponta találkozhattok, néhányuk viszont olyan magasabb jezlés, elismerés, amelynek tüzetesebb vizsgálatára ritkábban nyílik mód.

Gyerekek és felnőttek hordják az itt látható megkülönböztető jelvényeket, amelyeknek neve önmagában is megkülönböztető: rangjelzés. S éppen, mert e felvarrható, rákötheto és kitűzhető jelvényeknek rangjuk van, nem haszontalan, ha újra és újra ismerkedünk velük.

Nem vitatható: itt-ott megkopott néhány jelvényünk fénye. Éppen ezért kell többet tudnunk ezekről a jelzésekről, s még többet a jelvényeket és kitüntetéseket viselő emberekről. A kitüntetés, a rangjelzés önmagában még nem ad rangot. Csakis akkor, ha mögötte becsülettel végzett munka, hittel vállalt feladat húzódik meg. Örüljünk neki, hogy akadnak körülöttünk szép számmal gyerekek és felnőttek, akik büszkén viselhetik e megkülönböztető jeleket.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGE RANGJELZÉSEI

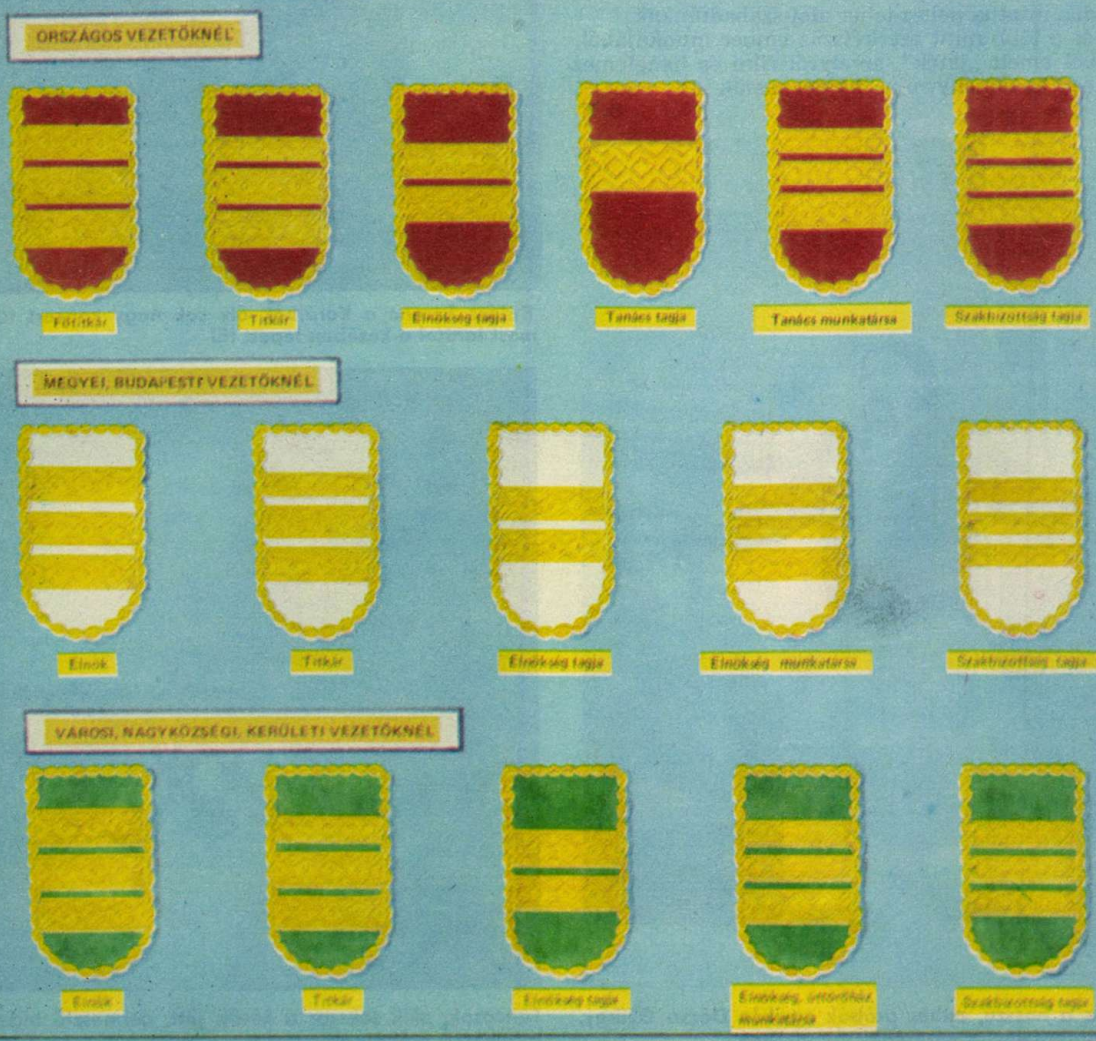

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGE RANGJELZÉSEI

FELNŐTT ÚTTÖRŐVEZETŐKNÉL AZ ÚTTÖRŐCSAPATOKBAN

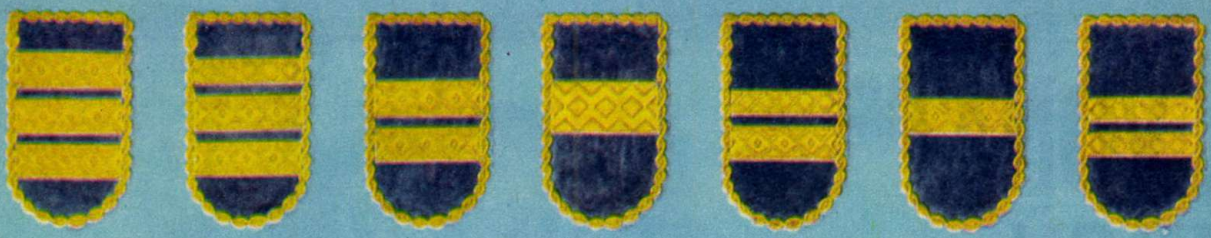

Csapatvezető | Csapatvezetőhelyettes | Csapatvezetőség tagja | Pártoló testület tagja | Rajvezető, rajjogú közösségvezető | Rajvezetőhelyettes, rajjogú közösségvezető-helyettes | KISZ- és ifjúsági vezető, vagy ifjúsági jogú közösség vezetője

KISDOBOSOKNÁL ÉS ÚTTÖRÖKNÉL

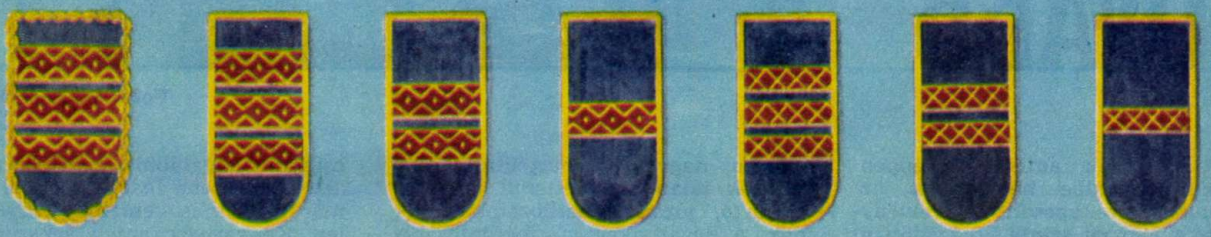

Úttörő tanácstag | Rajtitkár, rajjogú közösség vezetője | Ifjúsági vezető, ifjúsági jogú közösség vezetője | Ifjúsági vezető helyettes, ifjúsági jogú közösség vezetőhelyettese | Csapattisztségviselő | Rajtisztségviselő, rajjogú közösség tisztségviselője | Ifjúsági tisztségviselő, ifjúsági jogú közösség tisztségviselője

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGE KITÜNTETÉSEI

Gyermekekért Érdemérem | Úttörővezető Érdemérem | Kiváló Úttörővezető | Kiváló Ifjúsági Munkáért

Kiváló Úttörő Munkáért | Kiváló Kisdobos Munkáért | Úttörőmunkáért | Kisdobosmunkáért

KEDVES ISMERŐS

A „VONAT" MEGY TOVÁBB

Fotó: Wagner Margit

1971-et írtunk, amikor az éppen kialakult csöndbe belehasított az újonnan összekapcsolt szerelvény kürtje, s a vonat szinte kivágódott a pályaudvarról. Nagy útkeresések jellemezték akkor a magyar rockzenét, de a Locomotív Great Team-nek már akkor is zöldet mutatott a szemafor. Az új szerelvény szinte akadály nélkül száguldott a sínen.

ZÖKKENŐK UTÁN

Később azonban, a hazai és külföldi sikerek, elismerések ellenére meglazult és kihullott néhány „csavar". Először Frenreisz Károly szállt ki, aztán a gitáros Barta Tamás, majd a dobos Laux József. Presser Gábor természetesen maradt, s az elvesztett „csavarokat" sikerült újakkal pótolni. Először Somló jött, később Karácsony, majd legvégül Solti. Az eltelt tizennégy év alatt a száguldásból zökkenőkkel, megtorpanásokkal teli utazás lett, de utazás, amely makacsul előre visz.

Angliai, amerikai turnék, koncertfellépések, szerződések, remények, vakvágányok, az üzleti élet dzsungelén átvezető bizonytalan sínpárok.

És itthon egyre több zenekar indul útnak. Száguldanak ők is, gyorsan, szédítően, hangosan, aztán szétesve, meg-megzökkenve bedöcögnek valamelyik vakvágányra, s mi kihúzzuk őket a menetrendből. Divatzenekarok.

Az LGT pedig marad. Hogy mi az a fűtőanyag, amellyel ez a „mozdony" olyan szívósan halad tovább? Újabb és újabb zenei ötletek, az életünket, gondjainkat, örömeinket tükröző szövegek, emlékezetes koncertek, a megújulás képessége. A zenekarral szerződést köt a világ egyik legnagyobb, leghíresebb lemezcége, az EMI. Újabb remények... De az együttes tagjai ekkor már tudják, nem is olyan egyszerű dolog ez. Mindenki a nagy áttörésre vár, de ők négyen, nagyon is mértéktartó, sokaknak talán érthetetlenül is mértéktartó, józan nyilatkozatokat adnak. A hazai siker a legfontosabb számukra, az, hogy mi értsük, érezzük, szeressük a zenéjüket. No és akkor az EMI? Bizonyítani akarnak. Bizonyítani, hogy nálunk is vannak jó zenészek, vannak jó együttesek.

Too Long címmel jelenik meg az első EMI-lemezük, együtt koncertezneknek Angliában a híres 10 CC együttessel. Az áttörés mégsem sikerül igazán. A LGT mögött nem áll olyan erő, olyan propagandagépezet, mint mondjuk egy közepes nyugati zenekar mögött. Számukra nem újdonság, de úgy igazából talán mi most értjük meg, hogy ott a zene, nem egyszerűen zene, hanem Üzlet.

Az LGT pedig nem üzletet akar csinálni. Legalábbis, nem elsősorban azt. Itthon sem. Igaz, a rockból mára már nálunk is kemény kenyérharc lett. Kenyérharc, amely sokszor régi, nemesebb célok feladására kényszerít zenészeket, zenekarokat.

AZ EMI AJÁNLATA

Vannak, akik a muzsikálás mellett más lehetőségeket is keresnek, másképpen is szeretnék biztosítani magukat. Például hanglemezboltot nyitnak, vagy válogatás nélkül adják nevüket bármilyen produkcióhoz. Az LGT-nek olyan lehetőséget kínáltak az EMI szakemberei, amilyet hazai zenészeink közül még senki sem kapott. Felajánlották négyüknek, hogy legyenek a cég stúdiózenészei, azaz ha kell, adják ők is a nevüket, a tehetségüket bármilyen produkcióhoz. Nem vállalták. Nem vállalták, mert úgy gondolják, bármibe is kezd az LGT, vagy annak bármelyik tagja, a zenekar védjegyén nem eshet csorba. Az ötleten azért gondolkodni kezdtek, s itthon megalakították az „LGT Produkciót". Vállalkozás ez, kicsit hasonlít a stúdiózenészek munkájára, de csak annyiban, hogy az így készülő albumok nem az együttes neve alatt jelennek meg. Szólóénekeseknek írnak lemezeket, játszanak is rajta, segítenek a felvételek elkészítésében, de csak abban, amelyeket elvállalnak maguk is. Komár László, Zorán, Katona Klári... Eddig velük dolgoztak már, idővel természetesen bővülhet a kör.

Sokan, úgy gondolták, a vonat lassan a végállomásra ér. Arról beszéltek, hogy nem képesek már megújulni az LGT zenészei, s el sem tudták képzelni, hogy milyen irányba is haladhatna tovább a szerelvény. Aztán 1984 karácsonya előtt megjelent az új nagylemez, az „Ellenfél nélkül". Angol nyelvű változata már Londonban van.

A vonat tehát megy tovább.

S. F.

PAUTAS
LGT

— Bácsi, nem tetszik venni bűvös dominót? — kérdezi a tízéves forma fiú, de amikor meglátja tanácstalanságomat, választ sem várva elmegy. Igaza van, ebben a nagy tömegben biztosan igazi vevőre is talál. Sokan vagyunk. Úgy háromszázra becsülöm a cserére, eladásra kínálók és az érdeklődők számát.

A Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Házának Hobby Klubja vasárnap délelőttönként rendezi meg a foglalkozásokat. Rengeteg érdekes dolgot lehet itt látni, cserélni vagy akár megvásárolni. A klub tagjai. a régi gyűjtők, külön-külön asztalokon mutatják portékáikat. Az egyik „standon" például 1500 (!) féle kártyanaptár közül lehet választani, minden fajtából akár több darabot is. A magyar és a szovjet kártyanaptárak gyűjtője hanyag eleganciával közölte: otthon 55 ezer (?!) különböző naptára van. Nekem, mint hozzá nem értőnek az 1500 is rengeteg volt. Máshol jelvényeket, érméket, képeslapokat, külföldi együttesek itthon nem kapható posztereit, kulcstartókat, ceruzákat kínáltak.

A szükség bizony itt is törvényt bontott. Ugyanis a klub alapszabálya kimondja: cserélni csak a termekben szabad, a folyosón sem asztalon, sem az ablakpárkányon kirakodni nem lehet. Természetesen a nagy tömegben a folyosón is cseréberéltek, az ablakpárkányokon pedig ott sorjáztak a portékák. A 13 éves Bárczay Tomi is egy ablakmélyedésben alkudozott egy kisfiúval. A mindössze hétéves kis srác szakavatott buzgalommal dicsérte a Jedi képét. Egy elefántbábut szeretett

volna kapni érte Tomitól. Az elefánt kék volt, és kancsal, ennek ellenére jópofa jószág. De amíg ott voltam, az üzlet nem köttetett meg, mivel Tamásnak nem tetszett a kép. A mindenáron való csere nem fontos számára. Bárczay Tamás egyszerűen jól érzi magát a nyüzsgésben, és az sem baj, ha a régi, megúnt játékaiból valamin túl tud adni. Ezen a vasárnap délelőttön hét darabból álló repülőezredét vásárolták meg. Tizenöt forintért.

Fiatalok, idősebbek és öreg emberek taszigálják egymást a tömegben. Minden szem a kiállított tárgyak között kutat, egymásra már nem is tudnak figyelni. Van is mit nézni! A japán, térhatású képeslap csak 20 forintba kerül, a minikönyvek, autók, üvegek is gazdát cserélnek, az üres sörösdobozért kettő forintot kérnek. Mert bizony itt a pénz is forog. Más csereeszköz híján ez az általános „csereeszköz" is megteszi. Mégsem ez a lényeg, hanem maga a gyűjtés szenvedélye. Erről beszélt az egyik, magát megnevezni nem akaró klubtag. Egyébként pedagógus.

— A gyűjtés a teljességre, a tökéletességre való törekvés. A választott terület minden fellelhető darabját megszerezni különös gyönyörűség, persze a lehető legkisebb áron. Nevelő hatása pedig rögtön szembeszökik. A gyűjtési ág emlékeinek rendszerezése például rendre nevel. A tárgyak megszerzése, esetleg későbbi cseréje talpraesettséget követel. Ennél fontosabb, hogy játszva megtanulhatók az uralkodók nevei, különböző fontos évszámok, egyéb történelmi adatok. A legtöbb gyűjtő annak érdekében, hogy családjától ne vonjon el pénzt, a gyűjteményével kigazdálkodja annak árát.

Csak a látogatás vége felé veszem észre: a kínálók és a keresők nagy többsége fiú, férfi. Az egyik kivétel a nyolcadikos Rettig Ági, aki gyufacímkéket gyűjt, cserél. Még csak két esztendeje hódol szevedélyének, de már szép gyűjteménye van. Példaként gyönyörű kínai tájképsorozatot mutat, természetesen gyufacímkén. Kedvesen, mosolygósan beszél:

— A nagyapám, Nárai Gábor, évtizedek óta megszállott gyűjtő. Ő indított el és segít ma is. Szinte minden vasárnap itt vagyunk a klubban és szívósan fejlesztjük gyűjteményünket.

A Budapesti Hobby Klub vezetője Kiss György, hosszan beszélt a klub eredményeiről, hasznáról, majd összefoglalta a dolog lényegét.

— Az a legfontosabb, hogy a kezdő eldöntse, pontosan határozza meg magában, mit gyűjt majd. Az elhatározását aztán következetesen hajtsa is végre. Tehát nem szabad belefogni mindenfélébe. A gyűjteményt pedig türelmesen rendszerezni, fejleszteni kell.

Pertics István

Fotó: Szalay Béla

CSERE-BERE FOGADOM...

VÁNDORUTUNK ÁLLOMÁSA

Rajunkkal, a Lajosmizsei Általános Iskola 5/a osztályos Vasarely rajjal már szeptemberben bekapcsolódtunk a Művészetek vándorútja elnevezésű játékba. Ennek egyik állomásaként kiállítást rendeztünk iskolánk tanulói részére. A szervezésben segített nekünk egyik osztálytársunk édesapja, Móczó István amatőr festő. Az ő közvetítésével hívtuk meg Szőrös József fafaragó népművészt, hogy hozza el iskolánkba szobrait, fafaragásait. Józsi bácsi már szerte Európában bemutatkozott alkotásaival, nemrég Nívó-díjjal tüntették ki. Nagy izgalommal készültünk a megnyitóra, takarítgattunk, rendezgettük a képeket virágokat helyet csináltunk a kiállítandó tárgyaknak. A kiállítás ünnepélyes megnyitóján jelen volt dr. Nagy Károly tanácselnök, iskolánk vezetői, tanulói és még sok meghívott vendég. A kiállított faszobrok, képek nagy sikert arattak, erről tanúskodnak vendégkönyvünk és rajnaplónk lapjai is.

Bártfai Péter, 5/a

LEVELEZNÉNK! VÁLASZOLJ!

ÖTÖDIKESEK VAGYUNK:

VÉGH JÁDRÁNKA, Ráckeve, Március 15. út 6. — 2300 (szalvétát, bélyeget gyűjt); ILOVAI NÁRCISZ, Dunakeszi, Lenin út 16. — 2120 (matricát, bélyeget, naptárt gyűjt); SZILÁGYI OTTILIA, Hunya, Rákóczi u. 32. — 5555 (kártyanaptárt, bélyeget gyűjt); KÁDÁR IBOLYA, Nyíradony, Galamb út 8. — 4254 (bélyeget, naptárt gyűjt, hobbija a kötés, horgolás); JÁKÓI ANDREA, Gyomaendrőd, Nov. 7. lakótelep 9/3. — 5502; GUBINEC SZERGEJ, Szovjetunió, Kárpátukrajna Beregovó, Szovjetszkájá út 21; SOLTÉSZ HENRIETT, Hajdúböszörmény, Désány I. út 4. 4/15. — 4220 (képeslapot, naptárt, matricát gyűjt); MAGYAR OLGA, Karcag, Pf. 1277. — 5300; HELT JACQUELINE, Harta, Ady E. u. 63. — 6326; KÁRMÁN JUDIT, Csatár, Petőfi u. 20. — 8942 (bélyeget, naptárt, matricát gyűjt, szeret sportolni); ROSENBERGER TÍMEA, Tamási, Móricz Zs. ltp. 1. (szeret sportolni, táncolni, keresztrejtvényt fejteni. Képeslapot gyűjt, kedvenc együttese az R-GO); SZABÓ TÍMEA, Babarc, Munkás u. 16. — 7757.

HATODIKOSOK ÍRJANAK:

FÜRJES ANITA, Budapest, Hollós Korvin L. út 11. VII/21. — 1038; HADHÁZI SZILVIA, Hadháztéglás, Alkotmány út 38. — 4243 (matricát, bélyeget gyűjt).

EMLÉKEZÉS

A Bonyhádi II. számú Általános Iskolában hazánk felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából pályázatot hirdettek, melynek keretében a második világháborúval kapcsolatos történeteket kellett gyűjteni. A beérkezett pályaművek egyikét mi is közöljük.

*

Júliusi este volt. Már egy hete nyaraltam mamáéknál, mikor felelősségteljes munkát kaptam.

— Holnap te leszel a gazdaszony. Te látod el a csirkéket, kacsákat. Ügyelj arra, hogy mindig legyen friss vizük ebben a hőségben!

Alig vártam a reggelt. Másnap óránként figyeltem, van-e elég enni- és innivalójuk az állatoknak. A nap eseménytelenül zajlott, mikor hirtelen, kora délután sötétedni kezdett. Már dörgött, villámlott, szakadt az eső. Az apró jószágok szanaszét szaladtak, a szomszédban lakó nagynéném sietett segítségemre. Mikor az állatokat biztonságban tudtuk, bementünk a házba. Tombolt a vihar, az eső esett, mintha dézsából öntötték volna. Nagynéném mesélni kezdett:

„Ilyenfajta lány voltam, mint te most, amikor a második világháború dúlt. Akkor is kijutott a dörgésből, csattogásból. Az utolsó hónapokban már állandóan a pincében laktunk. Édesapánkról, aki a fronton harcolt, régóta nem kaptunk semmi hírt. Édesanyánk időnként kénytelen volt elhagyni a pincét, hogy élelem után nézzen. Egyre kevesebb volt az étel, s mi gyerekek észre se vettük, hogy anyánk csak csipeget, hogy nekünk több maradjon. Egyre gyengült, betegeskedett. A falut ellepték a németek, ahogy a szovjet csapatok közeledtek községünkhöz. Az emberek között rémhíreket terjesztettek: jönnek az oroszok és mindenkit legyilkolnak! Bevallom, féltünk tőlük. Egy napon idegen beszédet hallottunk. Még a lélegzetünket is visszafojtottuk, észre ne vegye valaki, hogy ott vagyunk. Hirtelen erős fény vakította el a pince sötétjéhez szokott szemünket. Szovjet katonák jöttek le hozzánk, mi pedig sírtunk, sikítottunk. Ekkor az egyik elszaladt, s rövid idő múlva fekete kenyérrel, konzervvel tért vissza. Lassan, lassan megbarátkoztunk. Már nem féltünk. Néhány nap múlva továbbmentek a katonák, feljöhettünk a pincéből végre. A tavasz is megérkezett, dolgozni kezdtünk. Egy bánatunk volt, édesapánkról nem érkezett semmi hír. De az is hamar megjött: szomorú hír volt!

Beszélgetés közben a vihar lecsendesedett, felragyogott a nap.

— Szervusz kislányom! — mondta a nagynéném. — Lásd el a dolgodat, örülj, hogy béke van. És annak is, hogy neked él az édesapád.

És én soha nem vártam annyira, hogy találkozhassak édesapámmal...

Steigerwald Beáta, 8/a

AJÁNLOM NEKED IS!

Nemrég nyertem egy könyvutalványt, amelyen a Kis magyar nyelvtan című könyvet vásároltam meg. Ez a kiadvány Rácz Endre és Takács Etel munkája. Rendszerezve és példaszöveggel együtt tartalmazza mindazt, amit nyelvtanból tanulunk. A nyelvi elemzések, magyarázatok könnyen érthetőek, világosan vannak megfogalmazva. Fontosnak érzem a könyv minden fejezetét, de különösen megszívlelendőnek tartom a helyesírási tudnivalókat. Ajánlom hát mindazoknak, akik biztosan akarnak mozogni a helyesírás területén, nyelvünk világában.

Pércsi Zita, Hodász

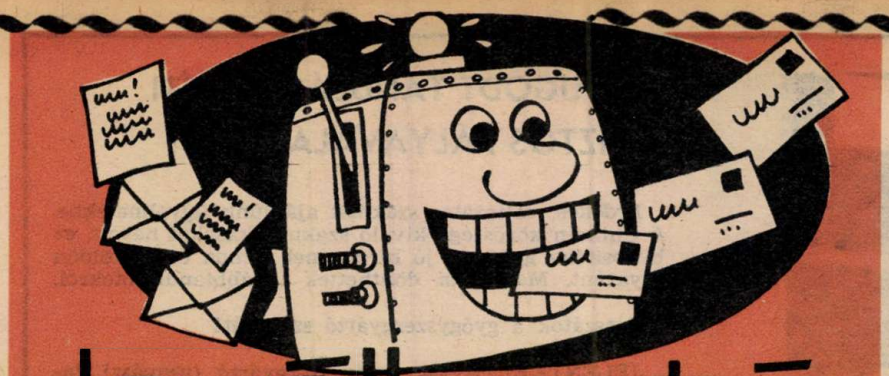

levélbontó

MIT ÜZEN A PAJTÁS?

LENGYEL fiatalokkal levelezne Leidecker Lejla (Pécs, Regina u. 4. — 7632). Írj a Swiat Mlodych lengyel úttörőlapnak, orosz nyelven. Bizonyára küldenek neked néhány címet, vagy odaadják a tiedet ottani diákoknak. A lap címe: Swiat Mlodych, ul. Mokotowska 24. 00561 Warszawa — Lengyelország.

„OLVASTAM Fekete Ferenc Az erő műhelyében című könyvét a testépítésről. Szeretném a gyakorlatokat otthon végezni, ezért szükségem lenne kétkaros súlyzókészletre" — írja levelében Sántha Zsolt (Szentes, Erdei F. u. 5. — 6600). A sportboltokban egyelőre csak műanyag, kaviccsal tölthető súlyzókat lehet kapni, de figyeld a Sportolj velünk című újságot, amelyben gyakran olvashatsz eladó sportszerekről, esetleg te is írhatsz oda a következő címre: Sportolj velünk, Budapest, Rosenberg hp. u. 1. — 1054.

„EDINÁNAK hívják és Miskolcon lakik — kezdi levelét Kiss-Tóth Ildikó (Sajókeresztúr, Lenin u. 26. — 3791). — Ennyit tudok arról a lányról, akit Zánkán ismertem meg 1983 márciusában, amikor influenzával bekerültem a kórházba. Ezúton kérem a Levélbontó „levélbontóját", hogy levelem és címem közreadásával tegyék lehetővé, hogy ez a régen látott barátnőm írjon nekem."

AZ ARTISTA-képzőről érdeklődik Kiss Anita Szolnokról (Sashalmi u. 65/a. — 5000). Ötödik osztályosok jelentkezhetnek minden év március végéig az Állami Artistaképző Intézetben. A jelentkezőket behívjuk felvételire. Jó mozgású, megfelelő testalkatú, ügyes gyerekek jelentkezését várják. Az intézet címe: Budapest, Gorkij fasor 3. — 1071.

DÍSZNÖVÉNYKERTÉSZNEK jelentkezne Geyerhosz'Krisztina (Dunaharaszti, Lónyai u. 15. — 2330), és azt kérdezi, hogy Budapesten hol van ilyen iskola? Jelentkezhetsz a Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetbe (Maglódi u. 8. — 1106), vagy az Asztalos János Kertészeti és Földmérési Szakközépiskolába, mindkét helyen megszerezheted ezt a szakmát.

HA CICÁT KAP egy gyerek, mit is kezdjen vele? — érdeklődik Zöltvári Rita Pusztaszabolcsról (Velencei u. 40. — 2480). Legelőször vidd el az állatorvoshoz, aki szükség esetén ellátja védőoltással, gyógyszerekkel. Otthon pedig alakíts ki egy kuckót egy dobozban vagy kosárban, és egy műanyag tálban vagy tepsiben tarts homokot számára egy mindig elérhető helyen. Könnyen oda lehet szoktatni a cicát. Cseréld sűrűn a homokot, fertőtlenítsd gyakran a tálat, így nem lesz kellemetlen szag a lakásban. Adj neki tejtermékeket, maradék főtt húsokat és egyéb húskészítményeket. A csirkecsontot mellőzd, mert könnyen megakad a torkán. Célszerű a lakásban elhelyezni egy tuskót, vagy deszkadarabot, ahol hegyezheti a körmét, így nem a bútorokat fogja összekarmolászni. Egyébként figyelmedbe ajánljuk az Állatvilág című folyóiratot, és próbáld megszerezni a Gondoskodás a macskákról című könyvet, mindkettő hasznos segítség a cicatartáshoz.

APRÓ HÍREK

Mi, a Dabronci Általános Iskola hetedikesei elhatároztuk, hogy a zalaerdődi régi iskolában múzeumot rendezünk be. Mindenekelőtt soksok munkával rendbe tettük az iskolát, majd elhelyeztük az összegyűjtött régi tárgyakat. Elhoztuk a padlásokról a régi konyhaeszközöket: sütőlapátot, kávéőrlőt, köcsögöket, vászonterítőket, és fellelhetők itt most már régi mezőgazdasági eszközök is: faeke, tiloló, iga, borona, favilla... Múzeumunkat a falu felszabadulásának napján, március 28-án adtuk át egy bensőséges ünnepség keretében. Szívesen látunk mindenkit, s kérjük, aki erre jár, tekintse meg gyűjteményünket. — Kodály Zoltán raj, Dabronc.

*

A hajdúdorogi nagyközségi úttörőelnökség nagy sikerrel rendezte meg a „Három nemzedék találkozóját" — olvastuk Oláh Éva levelében, aki a Zrínyi Ilona Úttörőcsapat csapattitkára. — Úttörők, KISZ-esek és idősebb párttagok kellemes hangulatban néztük együtt a két úttörőcsapat kultúrműsorát, a különböző versenyek győzteseinek bemutatkozását: a versmondókat, a kisdobos furulyaegyüttest, a népi tánccsoportot, a citerásokat. A műsor után sokáig beszélgettünk, nézegettük a régebbi úttörőnaplókat, albumokat.

*

Nagy volt az izgalom iskolánkban, a makói Bartók Béla Általános Iskolában nemrég, az egyik heti értékelésen, amikor az igazgató bácsi egy meglepetést tartogatott számunkra. Kíváncsiak voltunk, mi lehet a padon az a letakart tárgy. Hamarosan kiderült, hogy egy színes televíziót és egy képmagnót kaptunk ajándékba. Nagy volt az öröm, amikor megjelent a képernyőn Miki egér és társai. A képmagnót az iskola vásárolta, a színes tévét pedig az úttörőcsapat a hulladékgyűjtés és a karnevál bevételeiből. Mindanynyiunk hasznára lesz ez a készülék, mert a felvett anyagokat a tanórákon is bármikor le lehet játszani. — Miklós Júlia, Gyüre Szilvia, 5. osztályos tanulók.

Már hagyománnyá vált iskolánkban, hogy minden tavasszal megrendezzük névadónk tiszteletére a Rákóczi-hetet. Ezen a tavaszon is akadályversenyek, sport- és szellemi vetélkedők szerepeltek az ünnepi hét programján. A fordított napon diákok kormányozták az iskolát, ők tanítottak az órákon, ők voltak az ügyeletesek. A zárónapon megnyitottuk az iskolatörténeti kiállítást. A szellemi és sportverseny első helyezettjének járó Rákóczi-vándorkupát ez évben a 8/a osztály nyerte el. — Kovács Edit, II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Vásárosnamény.

*

A 85/12. számú Pajtásban olvastuk a megyei lapok munkatársaitól, hogy hogyan készülnek néhány iskolában az ünnepekre. Most én is leírom, hogy mi, Kaposvárott, a Gyakorló Általános Iskolában hogyan ünnepeltünk. Összeállítást láthattunk a háború ellen, és az eltelt 40 évről, melynek a címe az volt: Etűdök.

Befejezésként elénekeltük közösen az Európa című dalt — még a felnőttek is énekelték —, és tanulók vonultak fel a világ sok-sok nemzetének zászlaját lobogtatva. — Imolya Melitta, 7/b, rajtitkár.

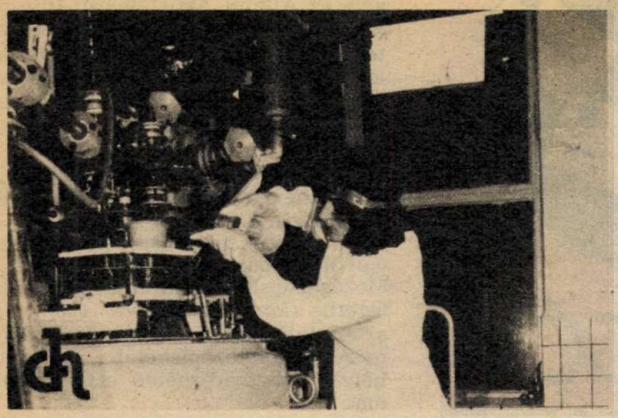

A NYUGODT TANULÁST SEGÍTI A BIZTOS PÁLYAVÁLASZTÁS!

Érdekes, változatos szakmát ajánlunk figyelmetekbe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez biztosítéka gyárunk jó hírnevének itthon és külföldön egyaránt. Már most dönthettek továbbtanulásotokról.

Válasszátok a gyógyszergyártó szakmát!

JELENTKEZZETEK: gyógyszergyártó (vegyész), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőszerelő szakmunkástanulónak!

A gyógyszergyártó tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük. Harmadéves, vállalati ösztöndíjas tanulóinkat (legalább közepes tanulmányi eredmény esetén) kb. 1000 Ft juttatásban részesítjük. A római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

Címünk: CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR OKTATÁSI OSZTÁLY

Budapest IV., Tó u. 1—5.
Telefon: 690-900/531-es mellék; és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG SZEMÉLYZETI OSZTÁLY,
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest Pf. 49. — 1780

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT PÁLYAVÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓJA

Kedves Szülők! Tisztelt Pályaválasztók!

Vállalatunkhoz 1985. szeptember 1-től az alábbi szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak: magas-építőipari ács-állványozó, vasbetonkészítő, vas- és fémszerkezeti lakatos, vízszigetelő, építőgépszerelő, épületasztalos, műkőkészítő, kőműves, épületvillamossági szerelő, bádogos, épületburkoló, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló (műanyagburkoló), központifűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, autószerelő.

Vidékiek részére (az autószerelő szakma kivételével) kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíjat évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 50—900 Ft-ig fizetünk. A III. évfolyam idején teljesítménybérezési lehetőséget biztosítunk.

Társadalmi ösztöndíj szerződéskötés esetén. Alapösszeg: 300—1000 Ft, tanulmányi pótlék címén a 3, 4, és 5-ös tanulók részére 30, 40, 50%-ot fizetünk havonta. A fentieken kívül jutalmazzuk a tanulókat a tanulmányi eredmény és a szociális helyzet figyelembevételével.

Kérjük, hogy gyermekeik és iskolatársaik nevét, lakcímét és a választott szakmát vállalatunkhoz írásban vagy személyesen juttassák el. Személyes jelentkezés esetén a „Szakoktatást" szíveskedjenek felkeresni: Budapest, XXI., Rákóczi Ferenc u. 195. Megközelíthető: a Boráros térről gyorsvasúttal, majd a 38-as autóbusszal a 3. megálló.

Levélcímünk:
Pest megyei Állami Építőipari Vállalat személyzeti és oktatási osztály Budapest XXI., Csepel, Kiss János altábornagy u. 19—21. — 1211

FIGYELEM!

Az 1985/86-os tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő** szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: minden szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj. Ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 20—40% tanulmányi pótlék, valamint 410—620 Ft-ig terjedő tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5% szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4000—5800 Ft/hó, a többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, hétfőtől—csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: Budapest, Pf. 391. 1394.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST PATEX

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A BUDAPRINT PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1985/86-os tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező

LÁNYOKAT: fonó, szövő, kötő;

FIÚKAT: textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS! Tanulmányi idő 3 év.

ÖSZTÖNDÍJ: a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően fonó és szövő tanulóknak 350—700 Ft; kötő és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550,— Ft havonta.

JUTTATÁSOK:

— vidéki tanulóknak havi 500 Ft,
— budapesti tanulóknak havi 450 Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk, a nyári szünidőre is.
— A vállalati ösztöndíjon kívül a tanulmányi időre, tanulmányi eredménytől függően pótlékot fizetünk az alapösztöndíj 30, 40, 50 %-ának megfelelő összegben.
— Kollégiumi elhelyezését minden vidéki tanulónak biztosítjuk teljes ellátással, munkaszüneti napokon is.
— Iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést, füzetcsomagot és tankönyvet az iskola, illetve a gyár biztosít.
— Egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.
— III. éves tanulóinkat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN: a kereseti lehetőség 3500—5500 Ft. Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk havi 150 Ft-ért. Továbbtanulásra lehetőséget biztosítunk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.

Érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

BUDAPRINT BUDAPEST

CÍM: BUDAPRINT PNYV Kelenföldi Textilgyár személyzeti és oktatási oszály, Budapest XI., Budafoki út 111—113.

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat; villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk

szakmunkástanulónak,

akik az 1984/85-ös tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és napi 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk. Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft, továbbá 100, 150 és 200 Ft tanulmányi pótlék. Az utolsó évben tanulóink már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra. A szakmunkásvizsga letétele után ifjúmunkásaink — a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszmann A. u. 20.

Levélcím: 1502 Budapest
Pf. 43.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST PATEX

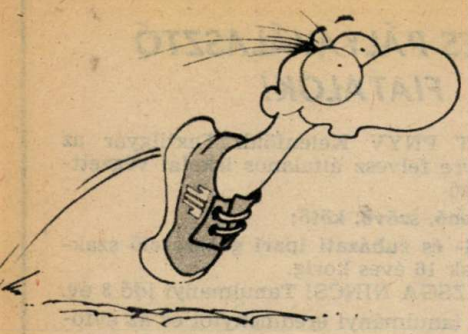

IBUSZ MARATON'85

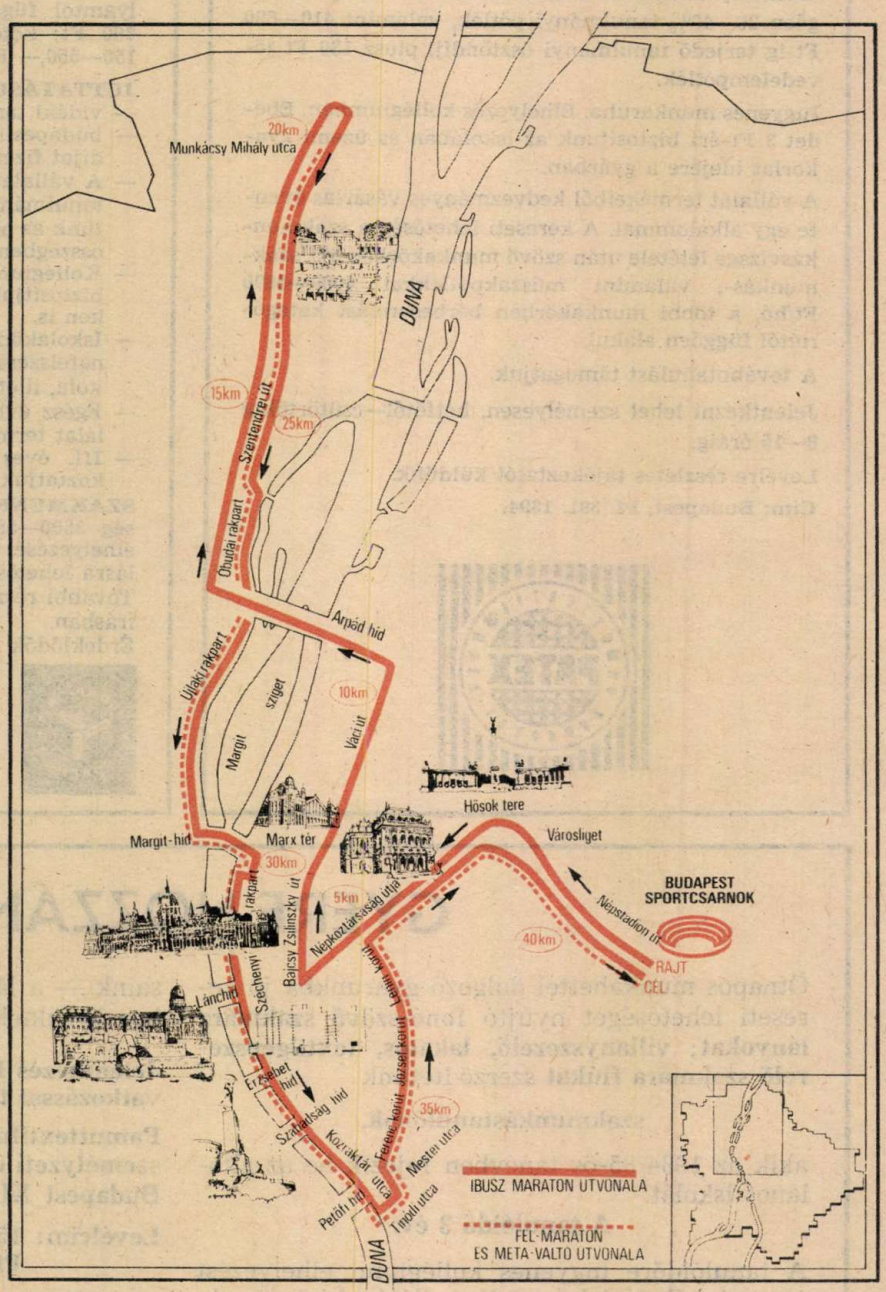

A sportlexikonok sok-sok tiszteletre méltó és megdöbbentő csúcsot tartanak nyilván a futás történetében.

Olvashatjuk, hogy ki tudott legtöbbet futni huszonnégy óra alatt, ki loholt át legrövidebb idő alatt egy-egy földrészen, ki volt a legöregebb és a legfiatalabb futó, aki teljesítette a maratoni távot . . .

Az IBUSZ Maraton szervezői azonban nem tartják ennyire fontosnak a csúcsokat. Inkább azt szeretnék, ha minél többen megismernék a maratoni futás szépségét, s ennek a városon átrohanó, több százas mezőnynek a küzdelme, mozgása, futásra buzdítaná mindazokat, akik ezzel még nem próbálkoztak. Éljék át ők is az élményt, amikor már minden lépés fájdalmat okoz, amikor a zihálló tüdőbe már csak forró levegő tódul, amikor a test jelez, hogy nem megy tovább, amikor az akarat az egyetlen erőtartalék. Igen, erőtartalék, mely átlendíti az embert azon a bizonyos fájdalomhatáron, amelyen túl a futás tulajdonképpen már szárnyalás. Verseny, vetélkedés ez távval, idővel, egymással, de elsősorban önmagunkkal szemben.

Vetélkedés, amely újabb erőtartalékokat teremt bennünk, fizikai, pszichikai értelemben egyaránt, melyekkel könnyebben oldhatjuk meg mindennapjaink feladatait. Másfelől, hagyomány válik lassan e futásból, amolyan Budapestre jellemző érdekesség, a lassan szétszakadozó mezőny hosszú kígyójával, a frissítő-állomásokkal, a nézők seregével. Látványosság, mely egy délelőtt erejéig új hangulatot ad a Dunapartnak, a Hősök terének, a Népköztársaság útjának. Rajt: 1985. május 1-én, 11 óra, Budapest Sportcsarnok.

FIÚK JELENTKEZÉSÉT várjuk az Újpesti Gyapjúszövőgyárba az 1985. szeptember 1-én induló tanévre géplakatos, esztergályos, csőszerelő, villanyszerelő, épületasztalos szakma megszerzése céljából.
Felvételi követelmény: 14. életév betöltése, általános iskolai végzettség. Tanulmányi idő: 3 év.
Az I. osztály I. félévében a tanulmányi ösztöndíj egységesen: 170 Ft.
A II. félévtől, tanulmányi eredménytől és osztálytól függően: 50—900 Ft.
Társadalmi ösztöndíj havonta: 800 Ft.
Tanulmányi pótlék, a tanulmányi eredménytől függően: 80—400 Ft.
Jövedelempótlék havonta: 200 Ft.
A III. osztályban 100%-os teljesítménybérben való foglalkoztatás: 1000—1200 Ft.
Tanulóink részére ingyenes kollégiumi elhelyezést, étkezést és munkaruhát biztosítunk. Havonta egyszer hazautazási költséget térítünk. A tanulók a teljes ellátásért napi 4 Ft-ot fizetnek. A szakmunkásvizsga megszerzését követően továbbtanulási lehetőséget és modern szállónkon elhelyezést biztosítunk.
Jelentkezni lehet: Újpesti Gyapjúszövőgyár, személyzeti osztály, Budapest IV., Berni u. 1. — 1045

FIATAL LÁNYOK JELENTKEZÉSÉT várjuk az Újpesti Gyapjúszövőgyárba, az 1985. szeptember 1-én induló tanévre fonó-szövő szakma megszerzése céljából.
Felvételi követelmény: 14. életév betöltése, általános iskolai végzettség.
Tanulmányi idő: 3 év.
Az I. osztály I. félévében a tanulmányi ösztöndíj egységesen: 170 Ft.
A II. félévtől, tanulmányi eredménytől és osztálytól függően: 50—900 Ft.
Társadalmi ösztöndíj havonta: 800 Ft.
Tanulmányi pótlék, a tanulmányi eredménytől függően: 80—400 Ft.
Kiegészítés havonta: 200 Ft.
Jövedelempótlék havonta: 200 Ft.
A III. osztályban 100%-os teljesítménybérben való foglalkoztatás: 1000—1500 Ft.
Tanulóink részére ingyenes kollégiumi elhelyezést, étkezést, iskola- és munkaköpenyt, tanszereket biztosítunk. Havonta egyszer hazautazási költséget térítünk. A tanulók a teljes ellátásért napi 4 Ft-ot fizetnek. A szakmunkásvizsga megszerzését követően továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.
Jelentkezni lehet: Újpesti Gyapjúszövőgyár, személyzeti osztály, Budapest IV., Berni u. 1. — 1045

MEGJELENT A PAJTÁS ÚJ KIADVÁNYA: A RADAR MAGAZIN

A TARTALOMBÓL:
- A PARITTYÁTÓL AZ ATOMFEGYVERIG
- LÁTOGATÁS EGY KATONAI KÖZÉPISKOLA KOLLÉGIUMÁBAN
- MODERN ARZENÁL FÖLDÖN-VÍZEN-LEVEGŐBEN
- A SEGÍTŐ SEREG
- A BŰNÜLDÖZÉS ÉS A TECHNIKA
- HÍVÓSZÁMUNK: 05
- BESZÉLGETÉS GÖRBE NÓRÁVAL
- KÉPREGÉNY: A LEGÚJABB LINDA-SZTORI
- PÁLYÁZAT: ÍRJUNK EGYÜTT KRIMIT!

JÖN! JÖN! JÖN! A KOCKÁS 15. SZÁMA!

Sok izgalmas, szórakoztató történet, képregényben elmesélve.

TARAÓ újabb hihetetlen kalandja: A HALOTT ÉGBOLT.

PIF-történet: a BEUGRATÓS LECKE.

JUSTICE A NÁPOLYI CSAVARGÓK között.

PIFU a főszereplője a HOLDBÉLI ULDÖZÉS-nek.

VAKARCS SÁRKÁNYKALANDJA, és egyéb érdekességek 64 SZÍNES OLDALON!

MÁJUS VÉGÉN keresd a HÍRLAPÁRUSOKNÁL!

ORDASOK KÖZÖTT 17

DOLD-MIHAJLIK regénye nyomán írta Cs. Horváth Tibor, rajzolta Sebők Imre

102.

103.

104.
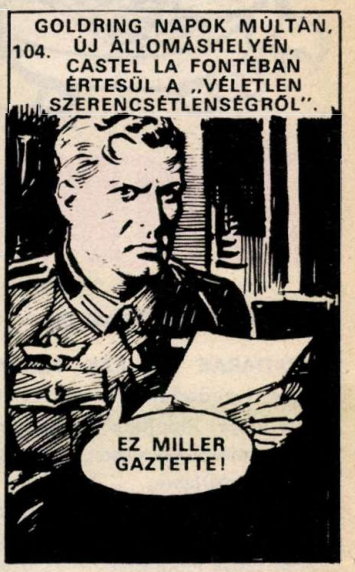

105.

106.

107.

108.

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI: FULEKI JÁNOS

MADARAK ÉS FÁK NAPJA. Május a kirándulás, a természetjárás ideje. Menjünk el most mi is egy rejtvényes erdei barangolásra, madárlesre.

A rejtvényeket lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. **Beküldési határidő: május 20.** Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

*

„40 ÉV FÉNYÉBEN 40 REJTVÉNY" című pályázatunk 6. fordulójának nyertesei: Kaszab Gyula, Bp. XX., Metz Judit, Dunaszekcső; Talabér Beáta, Nemesladány; Szilágyi Krisztina, Kevermes; Szlovák György, Mezőkovácsháza.

A jutalmakat postán küldjük el.

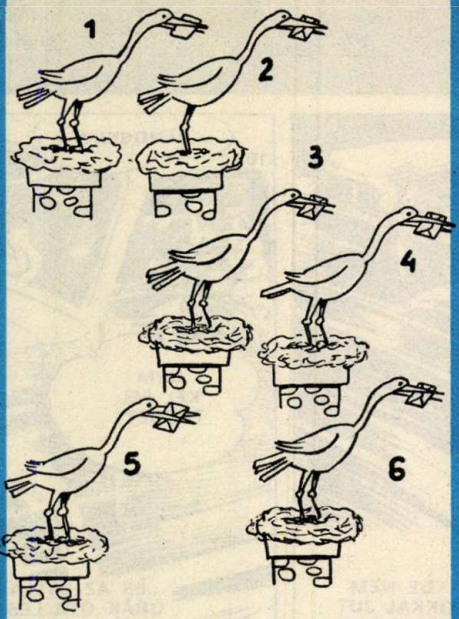

HÍRVIVŐ GÓLYÁK. Hat gólya útra készen áll, hogy elvigye a levelet messze idegenbe. Közülük azonban csak az a kettő ér a célhoz, amelyek teljesen azonosak. Melyik az a kettő?

SAKK

Mai feladványunk is, az eddigiekhez hasonlóan, két (2) lépéses. Remélhetőleg nem bizonyul nehéznek! Elegendő a kulcslépés (fehér kezdőlépése) beküldése, jól nézzétek meg, hogy fekete bármelyik lépésére lehet-e mattot adni fehér második lépésével!

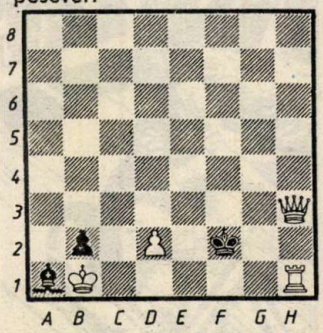

A február 14-i sakkrejtvény megoldása: 1. Vb6–d4! Bárhogy is válaszol az ellenfél, a mattot elhárítani nem tudja. – **A jutalmak nyertesei: Arbanász Ildikó (Nagydorog), Csillik Zsolt (Szeged) és Törőcsik Ferenc (Tiszatenyő).**

Földeák Árpád

A LATIN EREDETŰ NEVEKBEN fellelhető-e a jól ismert fák magyar neve. A két válasz közül húzd alá az igazit.

1. **FAGUS SILVATICA** A: bükk, B: vadszilva
2. **QUERCUR ROBUR** A: óriás fenyő, B: kocsányos tölgy
3. **POPULUS ALBA** A: közönséges nyír, B: fehér nyár

MELYIK NAGYOBB? E két kép alapján meg tudod-e mondani, hogy melyik madár nagyobb. Ha rájuk ismersz, könnyű a feladatod. Ha nem, akkor csak az alábbi egy-egy mondatos jellemzés lehet a segítségedre, amelyekben a nevüket is megtalálod.

„Kedves, engedelmes, rendszerint eléggé csendes, egyébként nagyröptű."

„Szép, aranyos, jókedvű, kedves, okos."

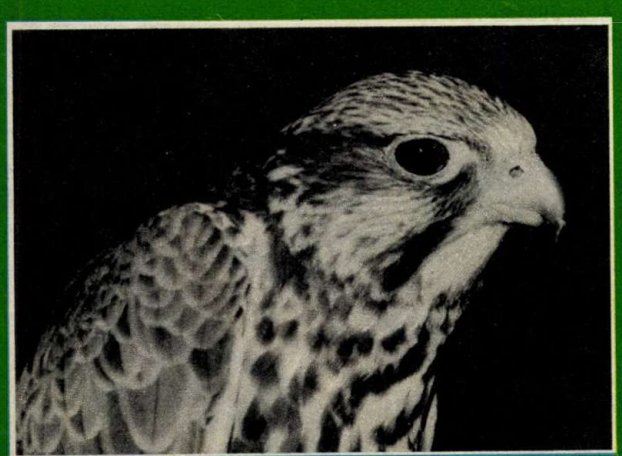

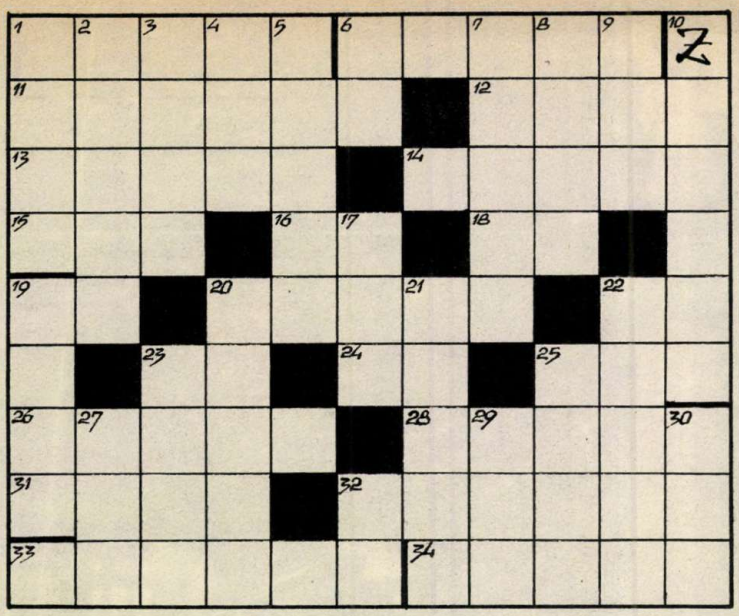

NÉGY MADÁR. A vízszintes 32., 33. és a függőleges 7. és 17. sorban egy-egy madárnév van elrejtve.

VÍZSZINTES: 1. Vagyon, érték. 6. Vészes, éles hangot ejt ki. 11. A rádió, tévé műsorai. 12. Benne van a vágyálomban! 13. Félelmetes. 14. Olyan gyerekre mondják, aki csak a mamáját szereti. 15. Az étel fontos tartozéka. 16. Vissza: a gallium vegyjele. 18. Y. A. 19. Budapest rangjának egy szótagja. 20. Egyik közeli állócsillag, névelővel. 22. Régi hosszmérték. 23. Helyhatározórag. 24. Így is mondjuk például ezt a mássalhangzót. 25. Kerti szerszám. 26. Csodálatos. 28. Ékessége (valaminek). 31. Orosz férfinév. 32. Madárnév. 33. Madárnév. 34. A katonákat harcba hívó jel.

FÜGGŐLEGES: 1. Becézett fiúnév. 2. Fontos tárgyalásra hívó levél. 3. Név németül, ékezettel. 4. Európai nép neve, kiejtve. 5. Maró folyadék. 6. Saját kezűleg. 7. Madárnév. 8. Felszólítjuk, hogy fogyassza el a pohárba öntött hűsítőt. 9. Enélkül nem betyár a betyár! 10. Ez is az ország jelképe. 17. Madárnév. 19. Becézett férfinév. 20. Értékes bunda névelővel. 21. Természetes vagy mesterséges mélyedés a talajban. 22. Balatoni fürdőhely. 23. A szerelem istene. 25. Porhanyósítja a földet (a vízszintes 25. szerszámmal). 27. Majdnem egész! 29. A pici ikerszava. 30. Ercsy Kovács Oszkár. 32. Vatikáni és spanyol autók jelzése.

SZÍNESEK. Négy madarat rajzoltunk le. Ha nem ismersz rájuk, a nevüket a keresztrejtvény megfejtése után megtudhatod. Persze ez még nem elég. A nevükben egy-egy szín is van. Ők ugyanis színes tollú madarak. Színeik: barna, fekete, kék, vörös. A kérdés csupán az: melyik madárnak melyik a színe?

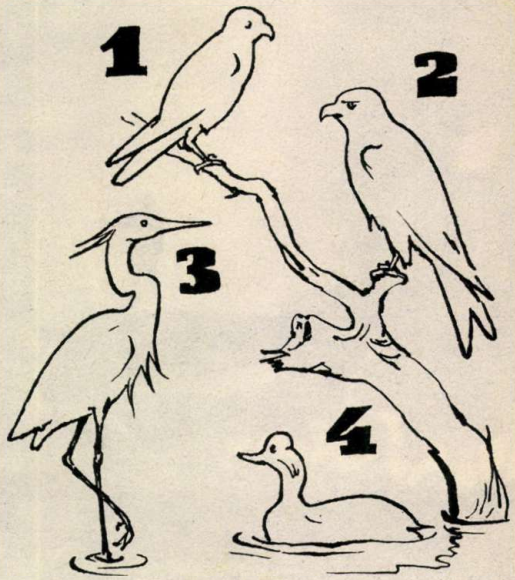

RAKD ÖSSZE! Ha a csíkokra szabdalt fotót a megfelelő módon összeállítod, megtudod, hogy mit ábrázol és milyen kapcsolatban van a friss levegővel, egészséggel.

RÍMEKBEN. Századunk két híres, magyar költője. Megismered arcképüket? Sok szép verset írtak a madarakról, fákról, a természetről. Az alábbi két versszak biztosan eszedbe juttatja a nevüket.

Az ég legyen tivéletek,
Üllői-úti fák.
Borítsa lombos fejetek
szagos, virágos fergeteg,
ezer fehér virág.
Ti adtatok kedvet, tusát,
ti voltatok az ifjúság,
Üllői-úti fák.

*

Hajnali négykor bekiabáltak,
ahogy a torkukon kifért,
(bár az ablak alatt a fáknak
zöld korcsmáiba még alig ért,
még nem is ért új fénye a napnak)
s mint a bolondok, úgy kacagtak,
kurjongattak az ablak alatt vad
vigadozásban a kerti rigók.

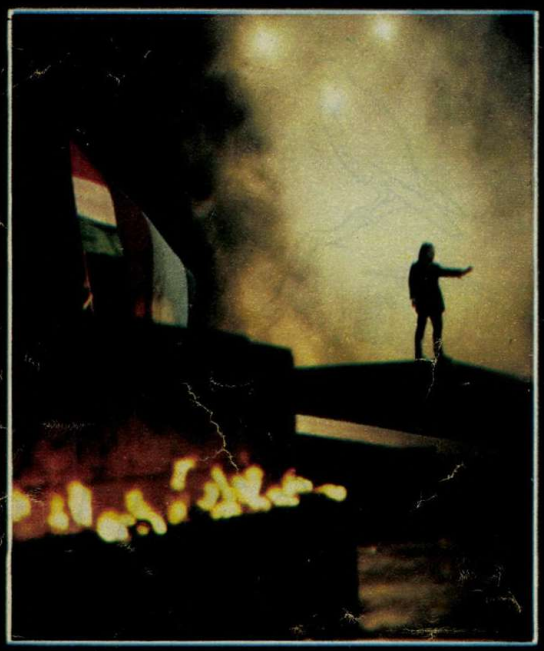

VARGA MIKLÓS, AZ 1848–49-es SZABADSÁGHARC „TABLÓJÁBAN" A NEMZETI DALT ÉNEKLI

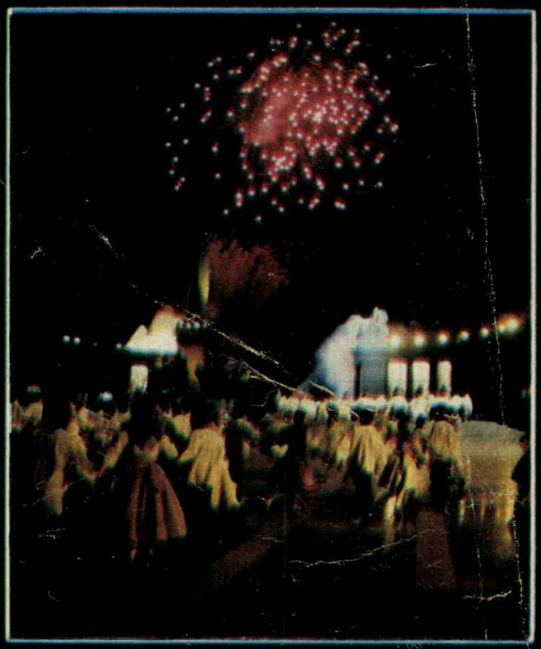

TÁNC, ÖRÖMTELI ZENE, TŰZIJÁTÉK KÖSZÖNTI 1945. ÁPRILIS 4-ÉT, A FELSZABADULÁS TAVASZÁT

Fény, zene, tánc, s összeáll a nagy mű,
mely arra hivatott, hogy történelmünket, krónikánkat
tárja elénk, mely egyszerre ünnepel, s ünnep maga is . . .

TÖRTÉNELMI TABLÓK

85/18
XL. ÉVF. • 1985. MÁJUS 9. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

1945. május 9-ét a Győzelem Napját, akár születésnapnak is tekinthetjük. Az értelmes, civilizált emberiség újjászületése napjának.

FOTÓ: POTZMANN JÁNOS

MONDD EL, SAMANTA!

„... néhány igyekezettel írott iskolás betűvel kezdődött az egész. A borítékon közönséges, negyvencentes bélyeg. Így indult jó tízezer kilométeres útjára az a bizonyos levél, hogy aztán írójára hamarosan felhívja az egész világ figyelmét. Amikor Samanta Smith, egy manchesteri (USA) diáklány, két évvel ezelőtt levelet írt Moszkvába, melyben az őt, osztálytársait és felnőtt ismerőseit nyugtalanító kérdést – Igaz-e, hogy a Szovjetunió el akarja foglalni az ő Amerikájukat? – feltette, még nem sejthette, hogy élete megváltozik majd. Hamarosan válasz érkezett, egy meghívólevél kíséretében, hogy meggyőződhessék a szovjet nép békeszeretetéről ..."

Így indul a Little Brown And Company amerikai könyvkiadónál megjelent „Utazás a Szovjetunióba" című könyv, melyet a tizenkét éves Samanta Smith írt.

Az ifjú írónő már ötéves korában levelet akart váltani Erzsébet királynővel. Később is próbálkozott jeles személyiségeknél, akik azonban még csak válaszra sem méltatták.

Gyermeki közvetlenségét megőrizve a tízéves Samanta elfogadta a Kremlből érkezett meghívást, s utána ugyanolyan készségesen tett eleget a jónevű kiadó ajánlatának.

Szemléletesen és érdekfeszítően írja le élményeit és benyomásait a Szovjetunióról, egy olyan országról, melyről az amerikaiaknak meglehetősen zavaros elképzeléseik vannak.

A legszínesebb annak a tíz napnak a leírása, amelyet Samanta 4 ezer gyermek társaságában Artekben töltött. Hamar összebarátkozott a vele egykorú szovjet gyerekekkel. Együtt énekelték az úttörődalokat, késő éjszakáig súgdolóztak, versenyt úsztak, ünnepségeken vettek részt, múzeumokban jártak, és megüzenték palackpostán a világnak, hogy békében akarnak élni.

„Az Artekben üdülő legtöbb gyermeknek meghalt valamelyik rokona, vagy rokonainak ismerőse a második világháborúban – írja –, és ők együtt reménykedtek velem, hogy soha többé nem lesz háború ... Egyikük sem gyűlöli az Amerikai Egyesült Államokat."

Ült azon a jaltai padon, melyen az 1945-ös konferencia szünetében Sztálin, Roosevelt és Churchill beszélgetett. Virágot helyezett a szovjet hősi emlékműre, s olvasta egy leningrádi kislány, Tánya Szavicseva naplójának sorait arról, hogyan haltak meg sorra a rokonai a blokád idején.

Politikai és közéleti személyiségekkel találkozhatott, interjúkat adott. Egy amerikai tévétudósító kérdezte tőle:

– Nem jutott eszedbe egyszer sem, hogy az oroszok csak a jót, a szépet mutogatják neked?

– Még ha így lenne is – válaszolt Samanta – megérteném őket. Én sem a vetetlen ágyat mutatnám a vendégeimnek.

A kis hírességnek imponált a felnőttek megkülönböztetett figyelme. Otthonától távol is minduntalan lelkes amerikaiakba botlott. Egyiküket Samanta a könyvben is említi: „A Moszkvai Nagycirkusz zsúfolt nézőterén ültünk. Nem messze tőlünk egy turista. Amikor észrevett, hirtelen felugrott, és így kiáltott: Hello, Samanta! Kaliforniából jöttem!"

Leírja azt az esetet, amikor egy leningrádi prímabalerinától egy pár balettcipőt kapott ajándékba. Alig győzte kivárni, hogy a szünet végén kialudjanak a fények, s ő lopva felpróbálhassa cipőcskéit.

„Nehéz elképzelni, mekkora szerencsém volt, s mennyire megváltozott az életem az után az emlékezetes levél után – fejezi be könyvét. – Már korántsem olyan bonyolult a világ számomra ..."

A könyvet a világ gyermekeinek ajánlja.

(APN)

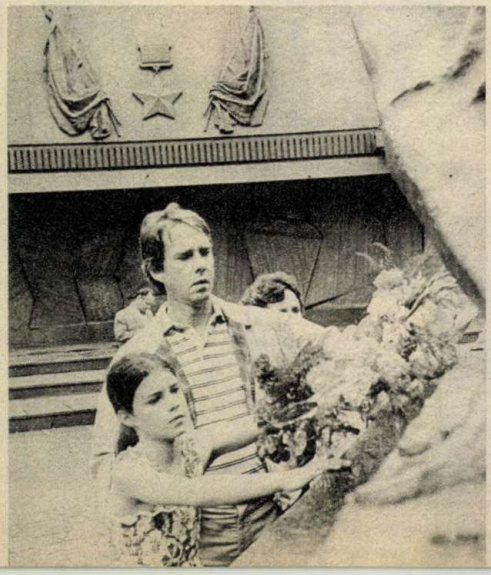

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

85.0993
Athenaeum Nyomda Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A gönyűi gyerekek a kép kedvéért játszották el iskolai gondjaikat. Helyzetük azonban nem ennyire humoros! Ha szüleik nem fogtak volna össze, s nem épült volna fel a négy új tanterem, ősszel talán már valóban így kellene tartani a testnevelési órát . . .

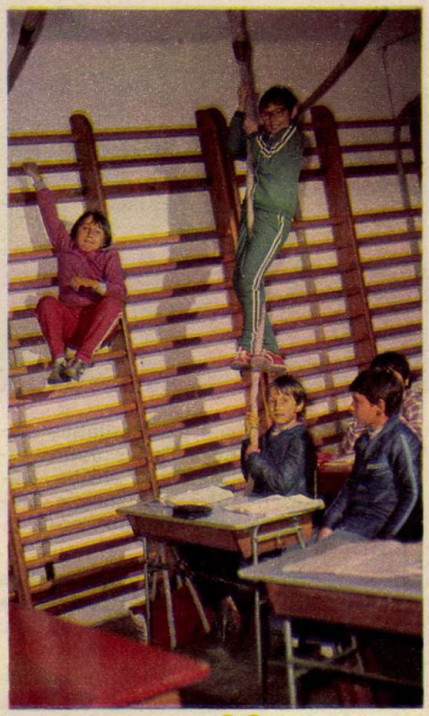

SZÜLŐK ISKOLÁJA

Gönyűről eddig csak a rádió vízállás-jelentésében hallottam. A Duna apad vagy árad, s a hajóvonták találkozása tilos. S ki tudja, fölfigyelek-e a rádió másik műsorára, amelyben a Duna-parti község volt a főszereplő. Egészen pontosan Gönyű iskolája. Csakhogy az adás előtti pillanatokban csörgött a telefon:

— Hallgasd meg a műsort! A gönyűi iskola sorsa nagyon sok gyerek számára érdekes lehet! — mondta a Mit üzen a rádió? riportere.

Így ismertem meg a gönyűi iskola sorsát, s hallottam magam is egy országgal együtt Mentler László tanácselnök fogadkozását: az első tavaszi napon megkezdik az építkezést!

TANTEREM A POSTAÁLLOMÁSON

— Községünk valaha virágzó település volt — kaptam tájékoztatást immár személyesen Steingert Gyu-

lánétól, a községi tanács végrehajtó bizottságának titkárától. — Félúton fekszik Pest és Bécs között, postaállomása volt, itt váltottak az utazók lovat. A Duna adott kenyeret: hajósnép a gönyűi. Egészen az ötvenes évek elejéig volt a falunak kikötője, életét a kereskedelem tette mozgalmassá. Ahogy megszűnt a kikötő, eltűnt vele ez a fajta életmód is. Hosszabb csend után most kezdik újra felfedezni az emberek Gönyűt.

— Mi a helyzet az iskolával?

— Áll a régi, épül az új szárny. Nézzék meg a saját szemükkel.

Kiss Mária igazgatóhelyettessel járjuk végig az iskola három épületét. Az eredeti iskolát még az egyház építette a hétszázas években. Akkoriban — és még sokáig — megfelelt a község céljának. Ma már úgy is kicsi az épület, hogy szertárban, úttörőszobában és a tornateremben is tanítás folyik. Szükségtantermeket a laktanyában, s a téesztől kapott házban alakítottak ki. Utóbbi épület a postaállomás céljára szolgált. Mit tagadjuk: istálló volt.

— Tizenhat éve tanítok Gönyűn — meséli Kiss Mária. — Tizenhat éve mondjuk: kevés a hely, tarthatatlanok a körülmények ennyi gyerek számára. Nem volt olyan év, amit ne úgy fejeztünk volna be, hogy ebben az épületben ősszel nem tudjuk elkezdeni a tanítást. De mindig kitaláltunk valamit, mindig ki lehetett szorítani még egy kis lyukat a tanításra. Így aztán minden maradt a régiben, s ha kértünk, az a válasz jött: nincs pénz.

Azt tartják: a kisebb iskolának „romantikája van". S ha másutt igaz is ez a tétel, nem kívánom senkinek a gönyűi „romantikát".

NÉGY ÚJ TANTEREM

Igaz, ördöngös ötletekkel nagyobbítják a végtelenségig a helybéliek az egyébként semmire sem jó, szűk helyeket. Az egykori tornaszoba ma tanterem: a gyűrű ott lóg a gyerekek feje fölött. Amíg kitart a jó idő, a testnevelési órákat az udvaron tartják, az olajos hordók szomszédságában. Ami elég veszélyes ahhoz, hogy a KÖJÁL állandóan figyelmeztesse az iskolát. Az ebédlő délben változik át. A tanterem padjait szembe fordítják, itt étkeznek a gyerekek. A néhai istálló a Duna partján vizes, a két tantermet patkányok lakják békés egymás mellett élésben a gyerekekkel.

— Elég kicsi az iskola... — próbálkozom az ötödik bésekkel.

— Kicsi, de nem sokáig! Már épülnek az új tantermek.

— Mit gondoltok, mennyibe kerül az építkezés?

Megoszlanak a vélemények. Van, aki ötszázezerre, nyolcszázra, Kolozsvári Sanyi egymillióra szavaz.

— Nyolcmillió forintba kerül a négy új tanterem — magyarázza az igazgatóhelyettes. — Úgy, hogy amit csak lehet, a falu saját erejéből ad. Kiástuk az alap helyét; a szülők vállalták társadalmi munkában. Falhúzás, szakmunka, mind-mind a szülők feladata.

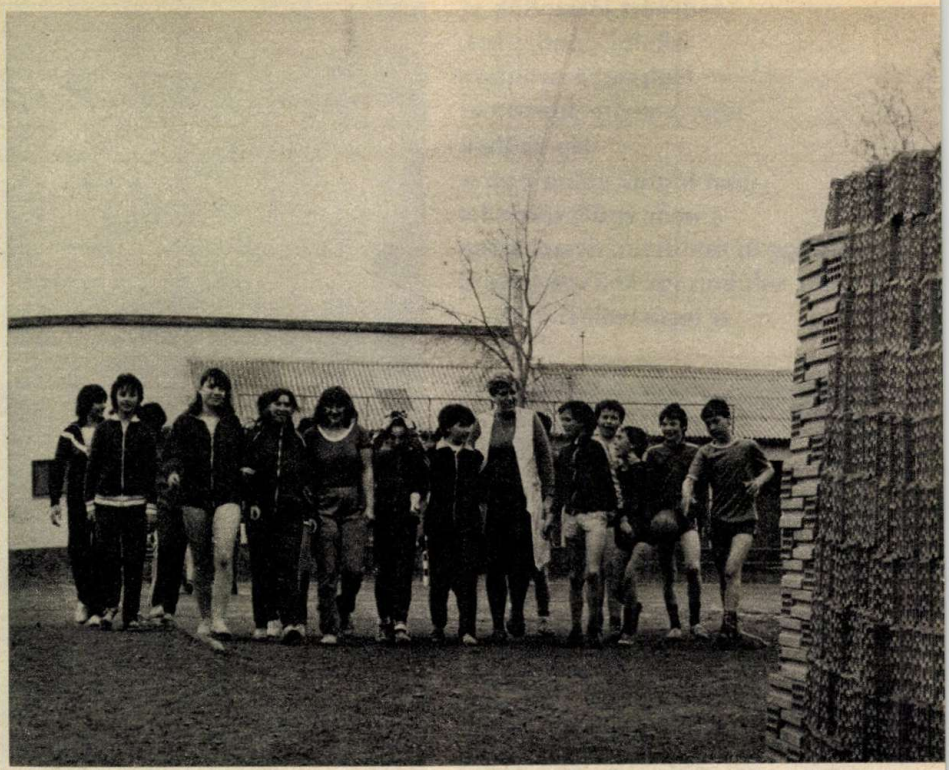

Merthogy időközben eljött az első tavaszi nap, s ahogy a tanácselnök ígérte: megtörtént az első kapavágás Gönyűn. A talajmunkákban Szűcs János és Kállai Lajos járt az élen.

Kállai Lajos és az elsős Mónika együtt jön az iskolából

— Mi is ebben az iskolában tanultunk — mondja Szűcs János. — Gyerekeink is idejárnak, elsőbe. Ráadásul éppen abba a bizonyos Duna-parti terembe, ahonnan most irtottuk ki a patkányokat.

— Mindketten dolgozó emberek, a házuk körül kerttel. Nem lett volna fontosabb elfoglaltságuk otthon, mint az iskola építése?

— Munka éppen lett volna, de most az iskola a lényeg. Látjuk, halljuk, hogy élnek a gyerekek másutt. Megyünk tizenhat kilométert, s ott van uszoda, színház, az iskola kacsalábon forgó palota. A mi gyerekeink is megérdemlik, hogy legalább emberi körülmények között éljék le életük e fontos nyolc évét.

OSZTÁLYINDÍTÁS – ŐSSZEL

Nagy Feri is ötödikes, az „a" osztályba jár. Apja hajós, másodkormányos a Dunán. Ha hazajön, ígérte, szabad idejében maga is beáll az iskolaépítők közé.

— És te, Feri?

— Csinálnám én is, meg mi valahányan, de most még nem akad gyereknek való munka. Talán, ha majd takarítani kell, vagy díszíteni az osztályokat, akkor már nekünk is jut munka.

Az igazgatóhelyettes ígéri: augusztus végére eljön ennek is az ideje. Mi meg Nagy Ferinek teszünk fogadalmat: az osztálydíszítésen mi is jelen leszünk Gönyűn.

Major Árvácska

Fotó: Wagner Margit

SZÜLŐK ISKOLÁJA

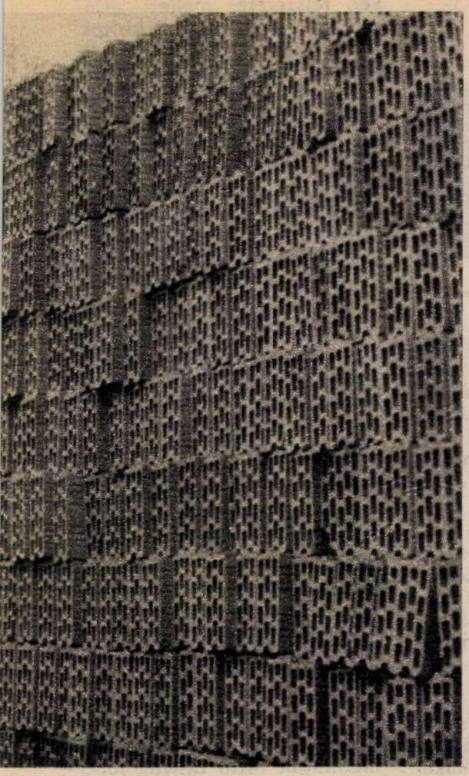

A téglarakás ígéret: őszre megépül a négy új tanterem

A szűk helyiségben ma még gondot okoz a sorakozó

Az osztály testnevelési órára, az ebéd pedig kiosztásra vár — a folyosón

Apja és fia is magáénak vallja az iskolát. Szűcs János és az elsős Gábor egy padban

VISZONTLÁTÁS BÉKÉBEN

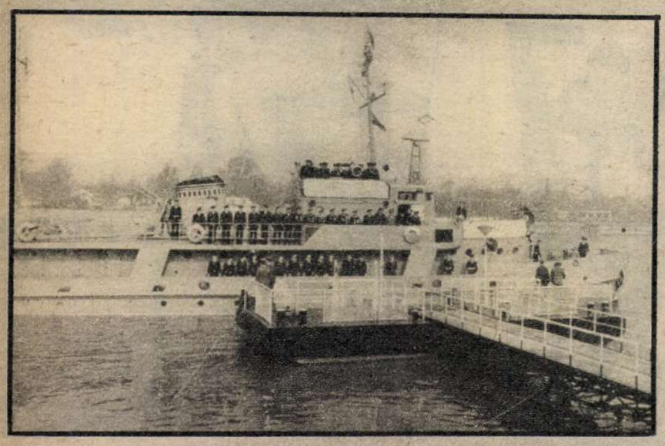

SZÉP, NAPOS DÉLELŐTT VOLT, 1985 ÁPRILISÁBAN. HADIHAJÓ ÚSZOTT AZ ÚJPESTI RAKPART KIKÖTŐJÉHEZ, MÖGÖTTE KÉT ÁGYÚNASZÁD. ÁRBOCAIKON SZOVJET HADILOBOGÓ, TISZTELGŐ LÁTOGATÁSRA ÉRKEZETT A DUNÁN A FEKETE-TENGERI FLOTTA EGYIK FOLYAMI OSZTAGA. HAT VETERÁN ÁLLT A ZÁSZLÓSHAJÓ KORLÁTJÁNÁL, KÖZTÜK SZERGEJ NYIKITICS RESOTOV, A SZOVJETUNIÓ HŐSE IS... RÉSZT VETT MAGYARORSZÁG FELSZABADÍTÁSÁBAN, A 3. UKRÁN FRONTTAL SZABADKA FÖLÖTT ÉRTEK KI A DUNA–TISZA KÖZÉRE. HUSZONEGY ÉVES VOLT AKKOR, SZÁZADPARANCSNOKKÉNT HARCOLT, EGY FOLYAMI ÁTKELÉSERT KAPTA KITÜNTETÉSÉT. ERRŐL A HARCRÓL, KÜZDELEMRŐL, HELYTÁLLÁSRÓL IDÉZTE EMLÉKEIT, AZ ŐT FAGGATÓ VIZIÚTTÖRŐKNEK...

1944. november. A hideg, szeles éjszakában felröppen egy világítórakéta. Fényével teleszórja a Dunát. Újabb és újabb rakéták kúsznak fel az égre, a túlparton német egységek rendezkedtek be védelemre, figyelik a vizet: nem lopakodik-e feléjük néhány szovjet rohamcsónak.

A szovjetek várnak, döntő ütközetre készülnek. Ha sikerül a túloldalon hídfőállást kiépíteniük, akkor a 3. Ukrán Front hamarosan elérheti Magyarországot. Lassan telnek a percek, lassan telnek az órák. Valami egészen távoli, tompa zúgást hallani csak, dolgoznak a motorok, felzárkózik a tüzérség, felzárkóznak a páncélosok. A kopasz fák, cserjék között a szovjet katonák csöndben várják a parancsot. A tekintetek a túlpartot kutatják.

Szergej Nyikitics Resotov huszonegy éves, századparancsnok. Nyár volt, amikor 1941-ben tanulni kezdett Bakuban a tengerészeti főiskolán. Dúlt már a háború, mindenki a frontról, csatákról, veszteségekről beszélt, mindenki fogadkozott, mindenki harcolni akart. Igaz, az évfolyamon még senki sem tudta, milyen is a háború. Naphosszat gyakorlatoztak. Szürke hajóikon siklottak a Kaspi-tó vizén, megtanulták a fegyverek kezelését, megtanulták a partraszállás mesterségét. Szabadidejükben, ha csak tehették kisétáltak a vízhez, nézték a nagy kék tükröt, várták az indulást. Teltek a hetek, teltek a hónapok, s lassan tiszt lett belőlük. Tiszt, akire a tömérdek fegyver, felszerelés mellett elsősorban embereket bíznak. Több száz érző, gondolkodó, hús-vér embert... A front már várta a fiatal parancsnokokat, szükség volt rájuk, égető szükség. Szinte gyerekfejjel tanulta meg, hogyan is kell az emberekkel, az ő embereivel, a tengerészeivel bánni. Megférfiasodott ettől, úgy érezte pár nap alatt évekkel lett öregebb, tapasztaltabb...

...November nyolcadikán kapták a parancsot, hogy keljenek át a Dunán. Resotov tudja, ebben a térségben a németek egyetlen reménye a folyó maradt. Hasal a fagyos földön, Baku emléke egy kis meleget lop a lelkébe. Újabb világítórakéták ébresztik merengéséből, s odaát hirtelen felvillanak a torkolattüzek. Golyók tépik a fákat, a cserjést, közvetlenül előttük hatalmas vízoszlopok szöknek a magasba. Tapogatóznak, gondolja Resotov, s még jobban a hideg földhöz lapul. Néhány géppuskasorozat, aztán csend. Látja, amint görbe, meghajolt testű árnyak lopakodnak a víz felé. Elkezdődött, mormolja maga elé, mikor a csónakok már kint úsznak a folyón. Látja, a benne ülők szorosan az oldalfalak mögé húzódnak. A rocsók lassan haladnak előre, minden másodperc egy napnak tűnik. Kint a vízen, mozgó célpontok. Resotov mondani akar valamit embereinek, de hangja belevész a hirtelen kezdődő vijjogásba. Dolgozni kezd a szovjet tüzérség. Egymást követik a támadás hullámai, nem sikerül a partraszállóknak a hídfőt megerősíteniük.

Egyszerre egy erős hang Resotovot szólítja. „Induljanak!" Őket dobják be tehát utoljára, tőlük várják a végső döntést. A szemből jövő lövedékekre már nincs idő figyelni, megfeszült inakkal várnak, a parton meggörbült testtel ugranak ki a csónakokból. Néhány métert szökellnek. Ez a támadás harmadik kísérlete, itt már csak előre lehet nézni. Fedezéket keresnek, onnan tüzelnek a német állásokra. Hajnalodik. Az ellenséges tűz néha megszűnik, hogy aztán annál hevesebben kezdődjön újra. Vissza akarják szorítani a tengerészgyalogosokat a vízbe. Körös-körül kis gócok: német géppuskafészkek. Néha, pár pillanatra látni a szürke egyenruhákat, a jellegzetes rohamsisakokat. Egész nap kerepelnek a fegyverek, sivítanak a gránátok.

Már alkonyodik, amikor Resotov tompa ütést érez a lábán. Mintha egy bottal vágtak volna oda. Görnyedve tesz két lépést a mellette levő fedezék felé, cuppog a csizmája. Gránát dörren, Resotov hasra vágódik, s így fektében most visszanéz a víz felé. Hajnal óta, először. A korán jövő este jótékonyan betakarja a közeledő monitorokat, csónakokat. Sikerült...!

A felcser kötözi a lábát, amikor jelentenek neki: összesen tizenhatan maradtak. Tizenhatan, háromszázból.

Sinkovics Ferenc

Fotó: Potzmann János

VÍZIÚTTÖRŐK, HADIHAJÓS TISZTEK FOGADTÁK A SZOVJET EGYSÉGET

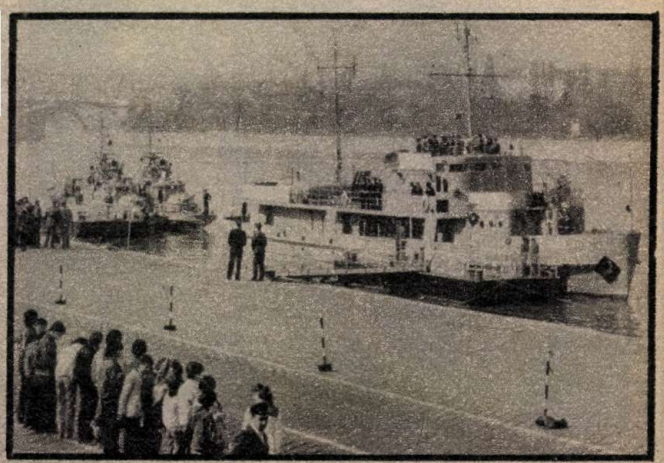

ZSIBONGÓ

A PAJTÁS TELEXE

Törökországban járt a gyulai néptáncegyüttes, egy ankarai nemzetközi találkozón. ● Az egész országot átfogó sorozat részeként régészeti „leltár" készül Zala megyéről. ● Az idén május 20. és 25. között rendezik Kőszegen a televíziós gyermekműsorok és gyermekfilmek szemléjét. ● Nógrádi Sándor partizánparancsnok nevét vette fel a tatai katonai kollégium. ● Megnyílt az OBT ifjúsági békebizottságának Fórum klubja a főváros XIII. kerületében. ● Prágában szerepelt a győri Kun Béla Általános Iskola nívódíjas énekkara. ● Országszerte megemlékeztek József Attila születésének nyolcvanadik évfordulójáról, április 11-én pedig megkoszorúzták a költő sírját a budapesti Mező Imre úti temetőben.

A HÉT KÉPRIPORTJA

A szobrász eszköze nemcsak a kalapács, a véső vagy a formázófa lehet, hanem a hegesztőpisztoly is, különösen, ha olyan művészi fokon tudja kezelni valaki, mint a rákospalotai Murai Jenő nyugdíjas hegesztő, aki évtizedek óta formálja szenvedéllyel szoborrá a vasat.

TÖRTÉNELMI EMLÉKPARK

Tavasz jöttén újra megnyitotta kapuját az ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark, melynek skanzenje egy régi falusi szatócsbolttal és egy pékműhellyel gazdagodik. Az emlékparkot tavaly százötvenezren keresték föl.

MAKK MARCI ÉS PÓCSPETRI

Makk Marci már olyan híres „személyiség", hogy a nevével hirdették meg az úttörőcsapat tisztasági versenyét Pócspetriben. A versenyzőket a csapatfalon tájékoztatja a pillanatnyi eredményről a versenyt szervező csapattanács.